De Afrikaansche Koopvaarder

door

W. H. G. Kingston

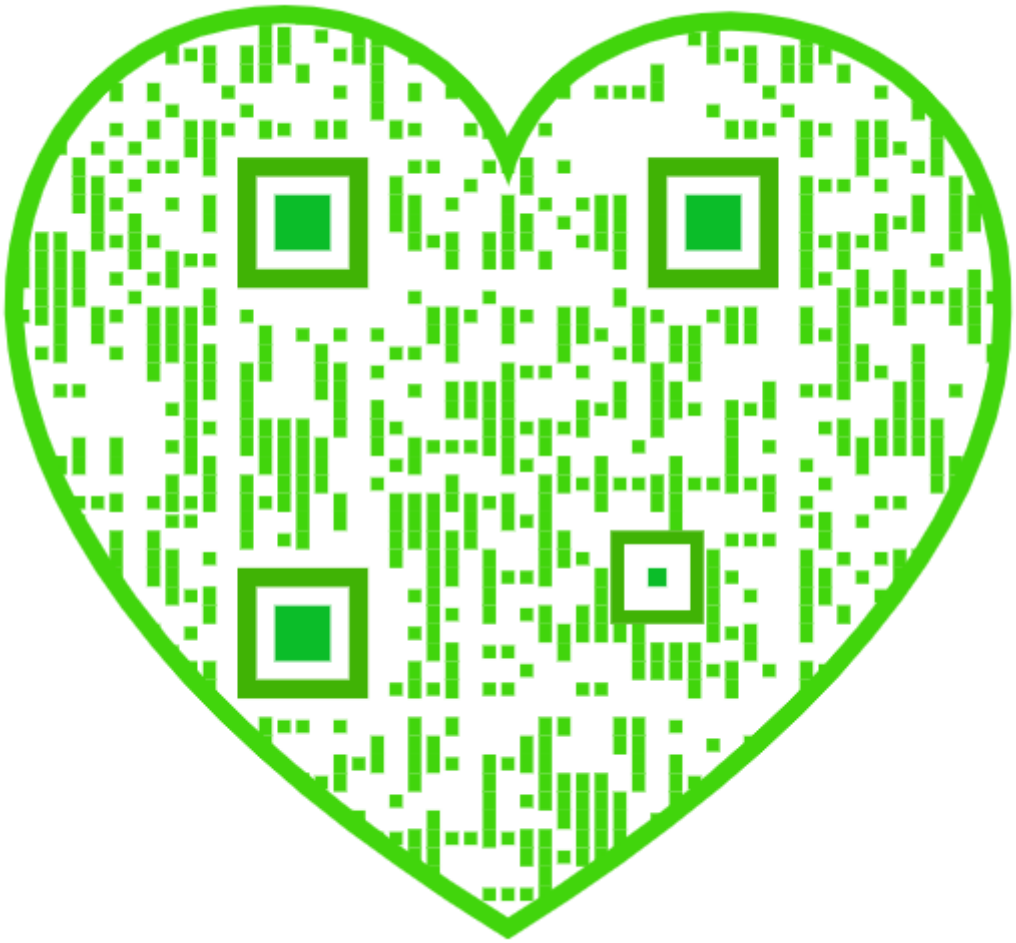

444.

OK
King.
a

Middelerwijl zwom de haai, nog grimmiger ons tot zijn prooi te maken, rondom de boot.

DE AFRIKAANSCHE KOOPVAARDER,

OF DE

LOTGEVALLEN VAN HARRY BAYFORD,

DOOR

William G. H. KINGSTON.

Uit het Engelsch vertaald

DOOR

J. P. N.

J461

J. VLIEGER
AMSTERDAM.

1890

INHOUD.

HOOFDSTUK I.

Bladz.

Nadat mijn vader met vele tegenspoeden der fortuin gekampt had, sterft hij, en laat mij en mijne zusters geheel ontbloot achter. Onze getrouwe oude min Mammy neemt de zorg voor mijne zusters op zich, terwijl ik, uitgenoodigd door een vroegeren kennis, kapitein Willis van »de Chieftain," met hem uitzeil op eene handelsreis naar de kust van Afrika 1

HOOFDSTUK II.

De Chieftain komt aan de kust van Afrika aan; wij drijven een sterken handel met de inboorlingen, die door de branding naar ons toe komen. Eindelijk stelt kapitein Willis voor, de rivier Bonny op te varen om onze lading aan te vullen. Mijne belofte aan Mammy niet vergetende, doe ik onderzoek naar haren zoon Cheebo 14

HOOFDSTUK III.

Wij zeilen eene rivier op. — Beschrijving hiervan. Wij ontvangen een bezoek van den koning

Bladz.

en drijven handel met de inboorlingen. — Vermelding der Afrikaansche voorthrengselen, waarin wij handelen, en de zeldzame wijze, waarop dit geschiedt. — De koorts breekt uit aan boord, en velen van het scheepsvolk sterven. — Treurig einde van den armen Rob. De bootsman en stuurlieden door koorts aangetast. — Meer doodes. — Niettegenstaande dit, blijft de kapitein onwillig de rivier te verlaten, vóór zijne lading voltallig is 25

HOOFDSTUK IV.

Meer slachtoffers van de koorts. De kapitein zelf aangetast. — Wij schepen eenige Krumen en andere zwarten, onder welken een Christen is, Paul Balingo genaamd in Paul onderwijst den kapitein en mij in de waarheid. — Kapitein Willis wordt iets beter, en wij maken ons gereed om naar zee te gaan 43

HOOFDSTUK V.

Wij komen eindelijk uit de rivier in open zee, maar er volgt eene windstilte en de kapitein wordt weder ziek. — Daar niemand aan boord de stuurmanskunst verstaat, twijfel ik of men Sierra Leona zal vinden. — De kapitein gelooft niet, dat hij in gevaar is. — Paul praat met hem over de toekomst zijner ziel. — Er breekt brand uit in het ruim. Wij trachten vergeefs dien te blusschen. Het andere scheepsvolk verlaat ons. Paul en ik doen ons best om den kapitein te redden,

Bladz.

maar door de vlammen van de kajuit teruggedreven, springen wij over boord en ebreiken eene kleine boot, die wij omkeeren en waarin wij gaan. — Wij zien een schoener ons naderen 59

HOOFDSTUK VI.

Het wordt stil, en wij blijven gedurende den nacht door honger en dorst gekweld. — Paul vertelt mij zijne geschiedenis, en ik ontdekt, dat hij Cheebo is, naar wien ik gezocht heb. De vreugde iets van zijne moeder te vernemen doet hem het lijden, dat wij verduren, vergeten. De schoener neemt ons op. — Paul wantrouwt hem. Niet lang daarna ontdekken wij, dat hij een slavenhaler is; hij zeilt de rivier op om zijne lading aan boord te nemen 77

HOOFDSTUK VII.

Ik ben getuige van het inschepen der slaven en de wreede wijze, waarop zij behandeld en in het hol van het schip gestuwd worden. — Onwillig om Paul te verlaten, blijf ik aan boord, en de slavenhaler gaat naar zee. Paul wordt gedreigd omdat hij de slaven poogt te troosten met het Evangelie. De schoener neemt langs de kust nog meer slaven over, sommigen verdrinken. De slavenhandelaar gaat aan wal, toen men juist een oorlogschip in de ruimte gewaar wordt. — Er komt een dikke mist op, en het scheepsvolk van de schoener doet wanhopige pogingen om

Blads.
te ontkomen. Tot mijne bittere teleurstelling, weet hij de booten van het oorlogschip langs de kust te ontsnappen 91

HOOFDSTUK VIII.

De Spanjaarden storen om de West, meenende dat het oorlogschip ver weg is. — Wij zien het weêr, en het maakt jacht op ons. — Wreede list van het scheepsvolk om hunne ontsnapping te begunstigen. — Paul wordt met anderen over boord geworpen, opdat het oorlogschip zich op zou houden met hen op te nemen. Ik vrees, dat hij verloren is. — Mijn leven door een der officieren gered, toen ik door het scheepsvolk bedreigd werd. — De schoener ontsnapt, doch verliest met een windvlaag zijne masten en wordt op nieuw achterhaald. Paul en mijn neef Jack komen aan boord, en ik kom op de korvet als adelborst in dienst. — In Engeland terruggekeerd geef ik Cheebo aan zijne moeder weder. Mijne lotgevallen bewijzen dat »alles ten goede uitloopt wanneer men God bemint." — Jack krijgt een commando, huwt mijne zuster Mary, en ik word rijk bemiddeld om mijne andere dierbare zusters te onderhouden 102

DE AFRIKAANSCHE KOOPVAARDER,

OF

DE LOTGEVALLEN VAN HARRY BAYFORD.

DE AFRIKAANSCHE KOOPVAARDER.

HOOFDSTUK I.

Onze school ging met de zomervacantie uiteen; — Noord, Zuid, Oost en West spoedden wij ons naar onze verschillende bestemmingen, met genoegen denkende aan de vermaken, welke wij meenden, dat ons te wachten waren.

Ik zou naar Liverpool gaan, waar mijn vader een Westindisch koopman nu woonde. Hij had het grootste gedeelte zijns levens doorgebracht op Jamaïca, waar ik geboren was, en vanwaar ik hem, eenige jaren geleden had vergezeld naar Engeland om ter school te gaan.

»Ik vrees, dat wij u niet terug zullen zien Bayford," zei de goede meester, terwijl hij mij hartelijk de hand drukte. »Dat onze hemelsche Vader u bescherme, mijn jongen, waarheen gij ook moogt gaan."

»Ik hoop als adelborst aan boord van een

oorlogschip te gaan, mijnheer," antwoordde ik. »Mijn vader verwacht, dat ik dezen zomer eene aanstelling voor een schip zal krijgen, en ik vermoed dat dit de reden is, waarom ik u ga verlaten."

De meester zag mij vriendelijk en eenigszins droevig aan. »Gij moet uwe verwachtingen op dat punt niet te hoog stellen, Harry," antwoordde hij, op ernstigen toon. »Toen ik laatst van uw vader hoorde, dat hij wenschte u geplaatst te zien, was hij zeer ongesteld. Het doet mij leed u dit te moeten zeggen, doch het is beter, dat gij u op slechte tijdingen voorbereidt. God zegene u, Harry Bayford. Het rijtuig zal spoedig vóór zijn; ik mag u niet langer ophouden,"

De meester drukte mij nogmaals gevoelvol de hand.

Ik haastte mij naar Peter de portier, die mij naar de dorpsherberg zou rijden, waar de wagen stil hield, en ik had juist tijd genoeg boven op te klimmen, toen de conducteur uitriep, »al klaar!" de voerman leide zachtjes de zweep over de ruggen der paarden, en voorwaarts ging het langs den stoffigen weg.

Mijne opgeruimdheid zou natuurlijk verhoogd zijn geworden door de bevinding, dat ik met eene snelheid van tien mijlen per uur huiswaarts rolde, doch de laatste woorden, door den meester gesproken, kwamen mij gedurig in gedachten,

en droegen er grootendeels toe bij mij ter neêr te slaan. Ik poogde evenwel ten laatste mij zelf te overreden, dat mijne kwade voorgevoelens maar denkbeeldig waren. Te Liverpool aangekomen, nam ik een kruier aan voor mijne goederen, en ijlde huiswaarts, verwachtende, de gewone gelukkige begroetingen van mijn vader en mijne zusters te ontvangen. Mijne opgeruimdheid verdween geheel, toen ik naar de ramen opkeek en zag, dat alle blinden gesloten waren. Met bevende hand klopte ik aan de deur. Een vreemd man met een streng gelaat opende die. »Is mijn vader thuis?" vroeg ik, met zachte stem. De man aarzelde, zag mij strak aan, en zei toen: »Ja, maar gij kunt hem niet zien. Er zijn eenige dames boven — uwe zusters, denk ik, — ga liever bij haar."

Er heerschte eene onheilspellende stilte in huis; niemand bewoog zich. Wat was er van al de bedienden geworden? Ik sloop stilletjes naar de kamer van Jane en Mary. Zij en kleine Emily onze jongste zuster, zaten bij elkander, geheel in het zwart gekleed. Met de armen om mijn hals barstten zij in snikken uit, zonder een woord te kunnen uiten. Toen wist ik met zekerheid wat er gebeurd was — onze goede vader was dood; doch weinig begrip had ik van de vele tegenspoeden, welke hem vooraf getroffen, en zijn hart gebroken hadden; dewijl

hij zijne kinderen geheel ontbloot moest achterlaten.

Jane, zich herstellende, vertelde mij, hieromtrent, alles met eene zachte droevige stem. »Mary en ik zijn voornemens als gouvernantes te gaan, doch wij weten naauwelijks, wat te doen voor de lieve Emily en voor u Harry, alhoewel wij onze salarissen zullen besteden om u en haar op school te houden."

»O, ik kan zeker eene plaats als kindermeid krijgen," zei Emily, een schoon zachtaardig meisje, doch blijkbaar onimgewijd in den toestand welke zij zich voorstelde. »En ik, Jane, wil u en Mary zekerlijk niet van uwe zuurverdiende penningen berooven, zelfs al kondt gij verkrijgen wat gij verlangt," antwoordde ik, met vastheid. Ik behoorde eerder u te ondersteunen, en hoop dit ook op de eene of andere wijze te doen.

Mijne zusters waren zelf toen nog niet geheel bekend met den treurigen stand onzer zaken. Onze vader was een man geweest van bijzonder achterhoudende en teruggetrokkene manieren; hij had in Engeland geene vriendschap aangeknoopt, en de weinige menschen, welke hij kende, waren eenvoudig bercepskennissen. Een executeur had even vóór zijn dood alles in beslag genomen, zoodat wij, zelfs over het eenvoudigste artikel, wat het huis bevatte, niets te zeggen hadden.

Uitgenomderd de zwarte min mijner zusters, waren alle bedienden heengegaan en wij hadden niet één vriend op wiens gastvrijheid wij aanspraak konden maken. De goede ziel (Mammy zooals wij haar noemden), bemerkt hebbende, dat ik was aangekomen, doordat zij mijn koffer in de zaal had zien staan, kwam, ademloos van het trappenklimmen, in de kamer loopen, omhelsde mij, en kuste mijn voorhoofd en mijne wangen, alsof ik nog een klein kind ware; en ik voelde groote druppelen uit hare oogen vallen, toen zij mij in de gerimpelde armen hield. »Alles droefheid, jongheer Harry, maar wij hebben een goed Vader daarboven, en Hij zal voor ons zorgen, ofschoon Hij mijnheer heeft weggenomen," en zij sloeg hare oogen hemelwaarts met eenvoudig doch vast vertrouwen, en zich verlatende op bescherming van dáár, nu zij vreesde die hier op aarde vermoedelijk niet te zullen verkrijgen. »Wij allen hebben onze zorgen, lieve kinderen!" ging zij voort, »mijnheer had veel zorgen, toen hij uwe moeder en zijn fortuin verloor, ik had mijne zorgen, toen ik door een slavenhaler werd weggevoerd, en mijn echtgenoot en Piecaniny in Afrika verloor, en nu komen uwe zorgen. Maar wij kunnen den goeden God bidden, en Hij zal ons van alles verlossen."

Mammy had ons dikwijls verteld op welke

wreede wijze zij was gerooid geworden, hoe haar echtgenoot met haren kleinen jongen ontsnapt waren; hoe, nadat zij eene christin geworden was, (en zij was eene zeer oprechte), haar grootste hartzeer bestond in de vooronderstelling, dat haar kind als een wilde Heiden zou opgebracht worden, onbekend met de gezegende waarheden van het Evangelie. Mijne zusters en ik hadden, als kinderen, dikwijls geweend bij het verhaal harer droevige geschiedenis, doch op dezen stond was ik weinig gestemd, om over de diepere oorzaak na te denken. Ik beschouwde het als zeer natuurlijk, dat zij over het verlies van haren zoon treurde, doch begreep niet, dat dit voortsproot uit hare bezorgdheid voor de zaligheid zijner ziel.

»Ik bid dag en nacht," hoorde ik haar eens tot Jane zeggen, »dat mijn Piecaniny Christus leere kennen, en ik ben zeker dat God mijne gebeden zal verhooren. Hoe Hij dit zal volvoeren, kan ik niet zeggen."

Wij en Mammy volgden onzen vader naar het graf, en werden toen gedwongen het huis te verlaten, alles achterlatende, uitgezonderd de kleederen mijner zusters en eenige weinige sieraden, welke zij in eigendom bezaten. Mammy deed haar best ons op te vroolijken. Zij had buiten weten mijner zusters, eene eenvoudige, doch zindelijke woning in de voorstad gehuurd,

en hier had zij alles heengebracht, wat ons vergund was mee te nemen.

»Zie, jongeheer Harry!" zei ze, mij een oude lederen beurs vol goud toonende. »Wij zullen nog vooreerst geen gebrek aan voedsel hebben, en vóór die tijd komt, zal God ons vrienden en raad geven."

Mijne zusters bezaten vele talenten en waren besloten, die op het voordeeligst aan te wenden. Jane en Mary teekenden sierlijk, en waren zeer bedreven in alle soorten van fijn naaldwerk. Emily, ofschoon jong, had een of twee aardige verhalen geschreven, en wij waren zeker, dat zij voor schrijfster bestemd was. Mammy smeekte daarom, dat zij niet van elkander zouden scheiden, de verzekering gevende, dat haar grootste genoegen op aarde zou zijn voor haar te werken, en tot hare bescherming bij te dragen. Al hadden mijne zusters geene andere beweegredenen gehad, dan het te doen om Mammy's wil, zou dit genoeg geweest zijn om haren raad zorgvuldig op te volgen.

Ik was de eenige in de familie, die onbekwaam was iets voor mij zelf te doen. Ik schreef eene te slechte hand om eenige hoop te koesteren op een kantoor geplaatst te worden; en toch zou ik liever als boodschappenjongen of heerenknecht zijn uitgegaan, dan een lastpost voor mijne zusters te worden; ik was zeker, dat

zij dit niet zouden toestaan, en buitendien gevoelde ik, dat door eene mindere betrekking te aanvaarden, zij door de koude oogen der wereld zouden vernederd worden. Ik had vurig gewenscht naar zee te gaan, en ik meende, dat de kapitein, die beloofd had mij als adelborst aan te nemen, mij nog zou ontvangen, indien ik maar te Portsmouth was. Ik berekende noch de uitgaven voor eene uitrusting, noch dacht aan de vergunning, dat alleen gegoede jongeheeren aan boord van een oorlogschip verwacht worden.

Eens wandelde ik langs de dokken, mij verlustigende in het aanschouwen der vloot, en de mogelijkheid overwegende van eene plaats te krijgen aan boord van een der schoone schepen, die ik zag uitrusten, en had alzoo eenigen tijd op de kaai gestaan, toen ik een lang goedaardig uitziend man opmerkte, gekleed als koopvaardij-kapitein, uit eene boot stappende, die blijkbaar van eene zwarte onopgetuigde brik kwam, welke op korten afstand op stroom lag. Ik zag hem strak aan, want eensklaps kwam het mij voor, dat ik zijne gelaatstrekken meer gezien had. Ja, inderdaad. Hij was tweede stuurman geweest op de »Fair Rosomund," met welk schip wij van Jamaïca thuis gekomen waren, en een goed vriend van mij. »Mijnheer Willes," zei ik, »kent gij mij nog? Ik ben Harry Bayford."

»Niet van aanzien, maar door uwe stem en oogen, mijn jongen," antwoordde hij, mijne hand grijpende en hartelijk schuddende. »Maar wat is er gebeurd? Ik zie, dat ge in rouwgewaad zijt."

Ik vertelde hem van mijns vaders ongelukken en dood; al wandelende maakte ik hem bekend met mijne vooruitzichten en plannen. »Gij zult voor de marine geen kans hebben zonder middelen of vrienden, Harry!" antwoordde hij. »Daar is geen denken aan; maar indien het uw bepaald verlangen is, naar zee te gaan, wil ik u nemen, en mijn best doen een matroos van u te maken. Ik ben gezagvoerder van de Chieftain, een Afrikaansche koopvaarder, de brik, die gij daar op stroom ziet liggen. Ofschoon wij geen adelborst varen, zal ik u toch eene hut in mijne kajuit geven, en eindelijk zie ik niet in, dat gij hier meer aan gevaar blootstaat dan aan boord van schepen, die andere doelen der wereld bevaren."

»O, ik dank u zeer, kapitein Willes," riep ik uit, »ik had weinig hoop, zoo spoedig naar zee te kunnen gaan."

»Spreek van geen dank, Harry," antwoordde hij, »uw arme vader was zeer vriendelijk voor mij, en ik ben blij, u van dienst te kunnen zijn. Ik was voornemens eens bij hem aan te komen vóór ik uitzeilde; en indien uwe zusters

het toestaan, zal ik haar een bezoek brengen, om te bespreken, wat voor uwe uitrusting kan worden gerood gemaakt."

Na met den kapitein in een herberg gegeten te hebben, ijlde ik met dit, mijns inziens goede nieuws, huiswaarts. Mijne zusters, echter, gaven zeer ongaarne hare goedkeuring. Zij hadden zooveel gehoord van het doodelijk klimaat der Afrikaansche kust, en de gevaren van slavenhalers en zeeroovers, dat zij schrikten voor het waagspel, waaraan ik mij blootstelde. Volgens zijne belofte, bezocht kapitein Willes ons den volgenden dag, en niet zonder moeite kon hij haar geruststellen.

Hoe ongaarne Mammy ook van mij wilde scheiden, kon zij toch niet nalaten een diep belang in mijne onderneming te stellen, bij de gedachte, dat ik haar eigen en nog altijd bemind vaderland ging bezoeken; en terwijl zij bezig was, mijne zusters, aan mijne uitrusting te helpen, onderhield zij mij met een verhaal over de schoonheden en wonderen daar, en beloofde ik haar, van iedere soort van zaken, welke ik dacht te verzamelen, iets mede te brengen. »En vooronderstel, Mammy, dat ik uw kleine Piecaniny toevallig ontmoette, zal ik hem dan bij u brengen?" vroeg ik met de onbedachtzaamheid van een jongen — zekerlijk niet om haar gevoel te kwetsen. Zij liet haar werk

vallen en staarde mij aan met de oogen vol tranen.

»Hij, een mooie kleine zwarte jongen, zoo groot als gij, toen vier jaar oud," zeide zij, hield even op in gedachten verdiept, en vervolgde daarna. »Ach, jongheer Harry, hij geen kleine jongen nu, hij een groot zwaar man als zijn vader, gij kent hem niet, ik ken hem niet."

»Maar hoe is zijn naam, Mammy? Dat zou te pas kunnen komen." hernam ik.

»Hij Cheebo genoemd," antwoordde zij, een diepen zucht loozende. »Doch Afrika heel groot land — duizenden en duizenden menschen; gij vindt Cheebo niet onder hen; God alleen kan hem vinden. Zijn oog is overal, Hij hoort Mammy's gebeden, dat troost mij."

»Dat is inderdaad zoo," zei Jane, vreezende dat mijne zorgelooze aanmerkingen de arme Mammy noodeloos gegriefd hadden, door de sedert lang slapende gevoelens in haar hart te doen ontwaken. »En och, mijn dierbare Harry, indien gij in gevaar komt, en genoigd zijt tot wanhoop — en ik vrees gij zult vele moeielijkheden moeten doorstaan — herinner u dan, dat zij, die u thuis lief hebben, ernstig voor u zullen bidden; vergeet eveneens niet voor u zelf te bidden, en wees verzekerd dat God onze vereenigde gebeden wil verhooren, en u bewaren op de wijze als Hij het best oordeelt."

»Ik zal trachten het te onthouden," zeide ik, »doch meen niet, Jane, dat ik mij in alle soorten van gevaren zal begeven. Ik geloof, dat wij eene zeer plezierige uitreis zullen hebben, en binnen eenige maanden terug zullen zijn met eene volle lading palmolie, ivoor, stofgoud en vele andere kostbare zaken, waarin, naar ik begrepen heb, kapitein Willes voornemens is handel te drijven."

»Gij zult toch Cheebo niet vergeten, jongeheer Harry," zei Mammy, zachtjes. Het denkbeeld, dat ik haren zoon zou kunnen ontmoeten, had haar hart gehcel overmeesterd.

»Dat zal ik niet," hernam ik. »Ik zal aan iederen zwarte, die ik ontmoet, naar hem vragen, en indien ik hem vind, zal ik hem zeggen, dat ik zijne moeder, Mammy ken, en vragen met mij meê te gaan om u te zien.

»O, maar hij kent die naam niet," riep Mammy uit. Ik Ambah genoemd in Afrika; zijn vader Quamino genoemd. Niet vergeten dat."

»Ik hoop van neen; doch ik zal het in mijn zakboekje schrijven," zei ik, en schreef de namen op, ofschoon ik moet bekennen, dat ik het deed zonder eenig ernstig doel, maar meer om de oude Mammy genoegen te geven. Toen ik het later aan kapitein Willes vertelde, vermaakte hij zich zeer met deze aanteekening, en zei, dat ik even goed eene naald in een bos hooi

kon vinden, als de oude vrouw haren zoon aan de kust van Afrika.

De dag brak aan, dat ik van mijne arme zusters en onze grootmoedige min afscheid moest nemen. Ik had niet verwacht, dat mij dit zoo zwaar zou vallen, en begreep toen eerst, hoeveel droefheid het haar moest veroorzaken.

»Schep moed, Harry," zei kapitein Willes, toen de »Chieftain," met alle zeilen in top, koers naar Mersey zette. »Hoe minder gij om huis denkt, hoe beter voor u. Wij zullen spoedig in het blauwe sop zijn; gij moet veranderen en leeren zeeman te worden. Mettertijd zult gij nog andere reizen maken, en verwacht ik u eens als een mijner stuurlieden aan boord te zien, en, misschien, eer gij vele jaren ouder zijt, zult gij reeds het commando voeren op een schoon vaartuig als dit."

Ik volgde des kapiteins raad, en vóór wij de linie gepasseerd waren, kon ik mijne beurt aan het roer waarnemen, en was even werkzaam als menig ouder zeeman aan boord.

HOOFDSTUK II.

Ik had de dagwacht. Ik had mij overgegeven aan het genoegen, vooral genotvol na in de bedompte heete atmosfeer der kajuit te zijn opgezwollen, om met blooten voeten op het natte dek te plassen, waarover ik en eenige anderen emmers water spoelden, terwijl weder anderen lustig bezig waren met steenen zand en schrobboenders, onder het oppertoezicht van mijnheer Wesbey, den eersten stuurman. De zwarte kok maakte zijn vuur aan in de kombuis, vanwaar een dikke kolom rook bijna loodrecht in den helderen dampkring opsteeg. De zee was effen als een spiegel; evenwel deed nu en dan eene langzame hooge deining het schip slingeren, en veroorzaakte, dat de zeilen, die anders bij de masten neêrhingen, een luiden klap gaven, terwijl hier en daar de oppervlakte nog gebroken werd door de vin of snuit van eenig monster, dat in de diepte rondom ons zwom. Onze aap, Quako, die uit zijne gewone verblijfplaats ontsnapt was, vertoonde meer dan gewone vlugheid en sprong in het want rond, luid schaterende, nu naar boven om oostwaarts te kijken, dan weder naar de kombuis terugkeerende, alsof hij zijne denkbeelden aan zijn zwarten vriend wilde mededeelen.

»Wat maakt Quako zoo vroolijk van morgen?" vroeg ik aan Dick Radford, de bootsman, een sterk breedgeschouderd man van ijzeren vorm, die, met opgestroopte broek en blooten armen, gespierd als die van Hercules, naast mij stond met een emmer in de hand, het dek met water spoelende.

»Hij ruikt zijn geboorteland, Harry," antwoordde hij, »en denkt zijne familie een bezoek te brengen. Wij zullen hem goed vast moeten maken, of hij zal spoedig in de bosschen bij hen zijn. Ik denk, dat wij weldra land in 't zicht zullen krijgen, wanneer de zeewind doorkomt, en de oude brik door het water stuwt."

»Wat! de kust van Afrika!" Riep ik uit, en gedachten aan dat wondervol gewest, met zijne ondoorzochte rivieren, duistere wouden, en zwarthuidige bewoners met hunne barbaarsche kleeding en bijgeloovige plechtigheden, rezen in mijn hart op.

»Ja, gewis, en het zal een pleizierigen dag zijn, wanneer wij weder vertrekken, en het achter ons voor 't laatst zien," merkte Dick aan. »Indien men met die negers handel kon drijven als met andere volken zouden wij spoedig ge-

reed zijn, en binnen eenige weken, weder huiswaarts gaan, maar wij mogen dank zeggen, als wij het volgend jaar om dezen tijd met volle lading vertrekken, zonder iemand onzer achter te laten.

»Wat? Ik vooronderstel toch niet dat een van ons volk weg zou loopen," merkte ik aan.

»Neen; maar zij zullen misschien door een ondier gegrepen worden, dat hen niet weder loslaat," antwoordde Dick.

»Wie is dat?" vroeg ik.

»Dat is de kustkoorts, wij noemen die somtijds geelvingerige Jack," zei Dick. Indien zij zich nu maar in acht nemen, en geene vergiftige dranken gebruiken of aan land slapen, kunnen zij misschien uit zijne klauwen blijven. Ik zeg dit tot waarschuwing voor u, Harry. Ik ben daar twintig maal geweest, en vrij wel aan het klimaat gewoon, doch ik heb het monster gevoeld, ofschoon ik het nu niet meer vrees." Ik dankte de bootsman voor zijnen raad. Het was zoowel voor anderen als voor mij goed, meende ik.

Toen de heete helder roode zon hooger aan den hemel rees, hare stralen over onze hoofden uitwierp, en de pik in de naden van het dek deed smelten — zooals niet zelden gedurende de reis gebeurd was — zagen wij een flauw koeltje over de spiegelgladde diepte spelen. De

zeilen zwollen even, om daarna weder als te voren neêr te slaan; dan op eens stonden zij vol door een zacht windje, en de brik gleed door het water, trapswijze in spoed toenemende. Ik zag verlangend naar de kust uit; eindelijk kwam zij in 't zicht — hare verwijderde grens onderscheidde zich van den daarover hangenden nevel. Toen wij nader kwamen, zagen de met bosschen bedekte hoogten er bijzonder beneveld en somber uit, en dit deed mij denken aan de wreedheden, welke ik gehoord had, dat aan deze kusten gepleegd worden, aan de barbaarsche slavenhandel, aan den vreeselijken afgodendienst harer zwarthuidige kinderen, aan hare wilde beesten en aan hare doodelijke koortsen. Daar was niets opvroolijkends, niets wat vermaak of genoegen beloofde. Toen onze snelzeilende brik zwierig voortgleed, het glinsterende schuim van haren boeg terugwerpende naar de kleine golven van den Oceaan, welke in den glans van een blauwen en wolkeloozen hemel schitterde, en hare zeilen door een frisschen zeewind gevuld werden, verdwenen deze gedachten spoedig. Nu verscheen aan beide zijden eene vloot visscherskanoos; de wilde zangen van het makte scheepsvolk weêrgalmden over het water, toen zij, met ruwe zeilen van matwerk, op hun gemak leunende, naar strand stuurden. Wij haalden eenigen hunner in, en zulk een luid gekakel als zij aanhie-

ven, terwijl zij tegen elkander praatten of ons praaiden, had ik nooit gehoord.

De gevaarlijke kust genoeg genaderd zijnde, gingen wij ten anker, en merkten op, dat zij onbeschroomd hun weg naar het strand vervolgden op de toppen van achtereenvolgende rollers, welke in vreeselijke branding op het strand eindigden. Met onze kijkers konden wij honderden duistere figuren als zwarte mieren naar hen toe zien snellen om hen af te halen en te helpen hunne kanoos op strand te sleepen. Toen ik langs de kust tuurde, kon ik menige baai en uithoek zien, begrensd door een rand van schitterend wit zand, en door eene onafgebroken lijn der kokende branding als franje omgeven. Nu konden wij de aarden wallen en de met riet gedekte hutten onderscheiden van de naburige dorpen, hier en daar langs het strand verspreid, meestal genesteld te midden van boschjes met prachtige kokosnootboomen, terwijl meer landwaarts in, op verwijderde tusschenruimten, die reusachtige monarch der tropische wouden, de zijden katoenboom, zijne groote takken opwaarts naar de lucht, en ver en wijd rondom uitstrekte. Zoodanig was mijn eerste gezicht van de Afrikaansche kust.

»Wel, wat denkt gij er van?" vroeg kapitein Willis.

»Het lijkt mij beter toe, dan ik verwachtte," zei

ik. Maar ik begrijp niet, hoe wij het ooit zullen bereiken, veel minder, hoe eenigen handel met het volk te drijven. Hoe kunnen wij met mogelijkheid eenige goederen aan land zenden?"

»Gij zult het nog heden zien," antwoordde hij. »Wij hebben ons handelssein opgeheschen, en het zal niet lang meer duren, of we zullen genoeg kooplieden op zij hebben, tenzij eenig ander schip kort vóór ons hier geweest is; indien dit zoo is, zullen wij wel eenige dagen moeten wachten tot de zwarte kooplieden meer goederen uit het binnenland afbrengen. Het volk in deze streken bezit een echten handelsgeest. Zij hebben eveneens verstand om een listigen koop te sluiten. Wij dienen dus goed op te passen, of de zaakte wilden, zooals zij zijn, zullen hun best doen, ons te verschalken.

Onze verschillende soorten katoen en andere goederen werden uit het ruim naar boven opgehaald, gereed gezet voor den te wachten handel. De kapitein had ook uit zijn geldkist eenige ponden sterling en Spaansche dollars genomen, indien geld gevraagd mocht worden, ofschoon hij voornamelijk vertrouwde op den meer voordeeligen ruilhandel.

Na eenigen tijd bemerkten wij aan de kust verscheidene groote kanoos, die te water gelaten werden. Aan beide zijden van iedere kano stonden 12 à 15 man, zich met de eene hand aan

boord vasthoudende, en in de andere een pagaai hebbende. Op een teeken van hun aanvoerder werd de kano in de schuimende branding gelaten; doch in plaats van er in te gaan, zwommen zij aan de zijden, hunnen koers regelende, totdat de eerste hevige deining voorbij was, wierpen zich toen gelijktijdig er in, en begonnen met kracht en macht te pagaaien, tot zij buiten de laatste rolling kwamen, met zelfvoldoening juichende over den goeden uitslag hunner onderneming. Twee kanoos kwamen er zonder ongeval af; doch drie anderen werden, toen zij midden in de branding waren, omgeworpen, en ik dacht, dat de opvarenden zouden omkomen, of in allen gevalle, hunne lading zou verloren zijn. Doch niets hiervan. Toen ik hen door den kijker waarnam, kon ik zien, dat zij zich aan den rand der boot vasthielden, haar zijdelings vooruitduwende, tot het water er uit geworpen was, wanneer zij er weder in gingen en verschillende artikelen, rondom hen drijvende, begonnen op te visschen. Dit volvoerd zijnde, kwamen zij naar boord als of er niets gebeurd was. Toen zij ons op zijde waren ontdekte ik de reden, waarom hunne goederen niet gezonken waren — sommige waren vaten palmolie, welke natuurlijk dreven, terwijl de olifantstanden en andere stukken ivoor aan groote stukken kurk waren bevestigd, en verscheidene der lieden kleine lichte houten doosjes,

welke goudstof bevatten, om hun middel verzekerd hadden. Ofschoon deze zwaar genoeg waren om een gewonen zwemmer te hinderen, zoo niet te doen zinken, waren zij zoo bedreven in het water, dat het hen volstrekt niet schoen te bemoeielijken. Velen hunner herkenden kapitein Willis, die vroeger dikwijls aan de kust geweest was, en wetende, dat hij met de prijzen goed bekend was, vercoorzaakten zij hem zeer weinig moeite.

Eenigen evenwel trachtten hem te bedriegen, doch hij was zeer standvastig tegenover hen, en gaf hun te kennen, dat het hem onverschillig was te handelen, indien zij dit niet onder billijke voorwaarden deden. Over het geheel was hij zeer voldaan over den uitslag zijner bezigheden op den eersten dag.

Wij verwijderden ons van de kust vóór de zeebries geheel wegstierf, en keerden den volgenden morgen weêr terug. Deze soort van arbeid zetten wij verscheidene dagen voort. Het was evenwel eene zeer vervelende wijze van vooruitgang. Eindelijk bevonden wij, dat de aanvoer der voortbrengselen, van dag tot dag aangebracht, sterk verminderde, terwijl de inboorlingen hoogere prijzen begonnen te vragen dan in den beginne. Wij hielden derhalve de kust langs naar eene andere stad, met welker inwoners wij op dezelfde wijze begonnen te handelen.

Van den eersten tijd af, dat wij in deze streken waren, hielden wij dag en nacht een scherpen uitkijk. Ik vroeg den ouden Radford, waarom dit geschiedde, nu wij ons toch met een geoorloofden handel bezig hielden, welke onwedersprekelijk voordeel voor de Negers opleverde. »Wel, Harry, omdat er ook andere lieden deze kust bezoeken met geheel andere voornemens," antwoordde hij, »zooals de Spanjaarden en Portugeezen, die voornamelijk hier komen om de ongelukkige inwoners als slaven weg te voeren, en somtijds, bij gebrek aan provisie of water, behelpt het schelmachtig scheepsvolk hunner vaartuigen zich, door zonder omslag een koopvaarder aan te randen, dien zij toevallig ontmoeten. En mocht deze eene rijke lading aan boord hebben, heb ik wel hooren zeggen, dat zij het scheepsvolk ombrengen, en het schip laten zinken of verbranden, opdat niemand iets hieromtrent te weten kome. Nu heeft onze schipper geen lust, op zoodanige wijze genomen te worden, en indien wij een verdacht zeil in 't zicht kregen, zoo heeft de Chieftain een paar goede hielen, en zouden wij ons best doen spoedig uit den weg te komen. Gij ziet, wanneer die lieden eens beginnen met slaven rooven, komen zij van kwaad tot erger. Ik heb zoo iets van dien handel gehoord in mijn tijd, en het deed mijn hart zeer, de wijze te zien, waarop zij honderden hunner medemenschen in

de holen hunner slavenschepen samendrongen, gepakt als haring in een ton, voor hunnen tocht over den Atlantischen Oceaan naar Brazilië of Cuba. Misschien zult gij, eer wij deze kust verlaten, gelegenheid hebben het zelf te zien, en daarom is het niet noodig u daarvan meer te vertellen.

Na dien tijd was ik even waakzaam, als iemand anders aan boord, in het uitzien naar verdachte vaartuigen; — want ik had geen lust om door een roovenden slavenhaler genomen en over boord geworpen te worden, of onze dappere kleine Chieftain te laten zinken.

Wij gingen voort met eenige weken langs de kust te kruisen, langzaam onze lading ruilende voor Afrikaansche producten.

Eindelijk begon kapitein Willis deze manier van zaken doen te vervelen. »Ik ben voornemens, Harry, de rivier Bonny op te varen, waar wij zeker zijn, spoedig eene volle lading palmolie te bekomen, ofschoon ik liever vol schip gekregen had, zonder in eenige haven te gaan, omdat het klimaat niet van het gezondste is, en wij kans hebben, een aanval van ziekte aan boord te krijgen."

Hij sprak evenwel op zulk eene onverschillige wijze, dat ik geene ernstige vrees voor dat vermoeden koesterde.

Ik had mijne belofte aan Mammy niet vergeten, en had alle zwarten, die ik te spreken

kwam, ondervraagd of zij mij ook iets van Cheebo konden vertellen. Ik behoef nauwelijks te zeggen, dat mijne vraag bij de meesten met eene ongeloovige grijns ontvangen werd. »Veel Cheeboos," was het algemeene antwoord. »Die zwarte Cheebo; en die, en die, en die Quamina," werd er bijgevoegd. Toen zei ik, dat alzus de naam was van den vader van Cheebo, naar wien ik zocht, doch niemand beantwoordde aan de beschrijving van arme Mammy's zoon. Ten laatste voelde ik mij zeer geneigd, het onderzoek als hopeloos op te geven.

HOOFDSTUK III.

Toen wij met de zeebries op de kust aanhielden, zagen wij voor ons eene opening tusschen twee lage met mangobocmen bedekte punten, welke den mond der rivier vormden, die wij zouden opzeilen. De altijddurende hooge golven, uit den wijden Atlantischen Oceaan komende, braken op de zandbank, die voor den ingang lag met iets minder hevigheid dan op de kust zelve. Toch was er eene leelijk uitziende lijn van wit schuim, die wij moesten doorsnijden, eer wij het effen water daar binnen konden bereiken. Wij draaiden bij en heschen een sein op voor een loods. In korten tijd kwam er een kano naar buiten, een groote Neger aan boord hebbende, gekleed met breedgeranden hoed, nankingsche broek, wit buis en een gordel om zijn middel. Hij liet verscheidene documenten zien, als bewijs, dat hij bekwaam was om een schip over de zandbank te brengen.

»Beetje wachten kapitein," zeide hij; »spoedig hoog water, en dan komt schip in effen zee — luiken dicht toch ingeval er zee overslaat."

Kapitein Willes volgde dezen raad, en hij deed er wel aan. »Op het roer nu kapitein — bank zeer goed — flinke brics."

Wij koersten met alle zeilen bij; ieder op zijn post om zeil te minderen, wanneer het noodig mocht zijn. Spoedig zagen wij ons op den top van eene hooge golf rijzen, dan weder dalen, tot een volgend oogenblik ons te midden van sissend loeiende breekzeeën vond, wier schuimende toppen aan beide zijden brullende, het dek met water overstelpten. Ik zag onzen zwarten loods zich stevig vasthouden aan het groote want. Ik volgde zijn voorbeeld, want ik verwachtte ieder oogenblik dat de kiel van het schip op de bank zou stooten, en ik wist, dat, al bleef het ook zoo kort mogelijk zitten, de volgende zee over den achtersteven kon loopen en geheel schoon dek maken, doch door eene andere hooge golf opgelicht, spoedde het zich voort; nog eenmaal ging het nederwaarts, en toen gleden wij te midden van de rondraaiende en schuimende golven voort naar de kalme oppervlakte der rivier, waarop wij het volgend oogenblik snel voorwaarts gingen.

Het voorkomen van de oevers aan beide zijden was niet aantrekkelijk. Zoover het oog reiken kon was het een dik gebladerte van mangoboschjes, en hoewel wij vele mijlen zoo voortzeilden, beterde het geenszins.

Toen wij verder kwamen, ging de wind wat liggen, en de atmospheer werd heet en drukkend. Ik had gedacht, aangename openingen te zien met nette hutten, plantages van mais, rijst en ander graan, peper, palmen en palmsoorten; maar in plaats daarvan zag men eene eentoonige lijn van somber gekleurde mangoboomen; de boomen juist hoog genoeg om ons te beletten een gezicht er over heen te hebben op een meer aantrekkelijk tooneel, dat mogelijk er achter kon liggen.

Ik vroeg onzen zwarten loods, wanneer wij in de stad zouden komen. »Zoo strakjes zie je," antwoordde hij met een blik die te kennen gaf, dat wij spoedig iets zouden zien dat beziens-waardig was.

Het water was zoo effen als een spiegel. Hier en daar zag men eene troep vogels langs de oppervlakte zweven, terwijl boven ons hoofd eene vlucht roodvleugelige flamingoos in wijde kringen hunne pluimen in de zon liet schitteren, als zij zich gereed maakten om op een van de zandbanken in den stroom hunne visscherij uit te oefenen. Onder het voortvaren schoot nu en dan eene kano uit het riet; de zwarthuidige roeiers kwamen ons terstond op zijde om zich te overtuigen, wie wij waren, en te weten over welke voorwerpen wij wenschten te onderhandelen. Somtijds ook zagen wij troepen apen

door de takken springen, die met hun smal grijnzend gelaat door het gebladerte naar ons gluurden, wanneer wij door een kreek dicht voorbij het strand voeren. Uur op uur ging zoo voorbij, maar eindelijk tegen den avond, verminderde de gordel van mangoboschjes in dikte, en andere boomen van meer bekoorlijken vorm begonnen hunne plaats in te nemen, en er verschenen openingen met eenige weinige hutten, hier en daar verspreid op hellingen van een langzaam rijzenden grond.

Toen de avond begon te vallen, kregen wij op verren afstand eene verzameling hutten in 't gezicht, en de loods deelde den kapiteïn het aangenaamste bericht mede, dat hij de zeilen kon verminderen en zich klaar kon maken om ten anker te gaan. Wij konden vooruit juist eenige weinige flikkerende lichten zien, terwijl aan iedere zijde over den stroom, de donkere grenslijn zichtbaar was van de hooge boomen, die de oevers der rivier omzoomden. Rondom heerschte stilte, met uitzondering van het gekabbel van het water tegen den boeg van het schip; maar van uit de verte kwam eene verwarde mengegeling van geluiden, dat op het kwaken van kikvorschen, het sjilpen van krekels, en andere kruipende en vliegende dieren geleek, en op het schreeuwen en schateren van apen, gemengd met de stemmen van menschelijke wezens, die

rondom hunne hutten pleizier maakten. De lucht was dampig zwaar en heet; toch was het, als verlangde ik om bij een knappend, drogend vuurtje te zitten.

Wij hielden de wacht op dek, alsof wij op zee waren, met wapenen gereed tot gebruik; want hoewel onze loods ons verzekerd had, dat »alles goed mensch hier" was, was kapitein Willes te wel bekend, zoowel met het karakter der inboorlingen, als met de soort van lieden, die op de rivier zou kunnen zijn, om op eene gelegenheid te wachten, eene lading slaven meester te worden. Ik wendde en keerde mij gedurende den nacht in mijne kooi om en om, en kon niet slapen, zoowel door de groote hitte als — vreemd om te zeggen — door de volmaakte stilte, die er heerschte. Den volgenden morgen zag men eene groote kano van het strand afsteken, waarin een oude grijze Neger met eene geverniste puntige hoed op, een rood jagerskleed over zijne schouders een flanellen vest rondom zijn middel en een paar wollen pantoffels aan zijne voeten. De loods, die aan boord gebleven was, beduidde den kapitein, dat het koning Dingo was, die kwam om belasting of betaling te ontvangen voor het verlof om met zijn volk handel te mogen drijven. Zijne Majesteit werd met gepaste eerbewijzingen ontvangen, en in de kajuit gebracht; toen hij gezeten was,

gaf hij niettegenstaande het vroege uur van den dag, te kennen, dat het zijn koninklijk verlangen was eene flesch rum ten geschenke te ontvangen. Na twee of drie glazen genomen te hebben, die geene andere uitwerking schenen te weeg te brengen, dan dat het zijn verstand scherpte, reikte hij den drank aan zijne volgelingen over, en begaf zich toen aan het ontbijt, dat juist op de tafel geplaatst was geworden, en ik durf niet zeggen hoeveel koppen koffie tot aan den rand gevuld en met suiker gezoet, hij spoedig na elkander inzwolg. Nadat hij een half dozijn geweren, evenveel vaatjes kruit, koperen pannen, waschbekkens, platen, vuursteenen, en vele katoenen artikelen als zijne gewone betaling ontvangen, en een dozijn flesschen rum op den koop toe verzocht had, nam hij afscheid, belovende terug te komen en een weinig handel voor eigen rekening te drijven.

De onderdanen van den sabelpotentaat mochten nu aan boord komen, en men zag verscheidene kanoos van verschillende kanten van het strand ons naderen. De een bracht een ivoren tand, anderen kruiken palmolie, velen hadden manden boomgom of gom-elastiek, zooals het heet. Behalve deze artikelen hadden zij ebbenhout, was, schilpadschalen, goudstof, kopererts, grondnoten en andere zaken ten verkoop.

Wij merkten spoedig, dat het handel drijven met deze zwarte kooplieden niet ging, zooals wij dat wel verlangd hadden.

Wanneer de handelaar zijne goederen uit zijne kano geheschen had, plaatste hij die gewoonlijk op dek en ging er voor zitten, met een gezicht zoo onneozel, alsof hij niet de minste lust had om ze kwijt te worden.

Sommigen weder wachtten, totdat de kapitein voor den dag kwam en een bod deed; anderen vroegen tienmaal de bekende waarde der artikelen, prezen die, en gaven te verstaan, dat waarschijnlijk gedurende langen tijd, maar weinig meer de rivier afgebracht zou worden, en dat verscheidene andere koopvaarders spoedig gewacht werden. De kapitein ging dan gewoonlijk weg, den verkooper aanrademde zijne koopwaren te houden, tot hij den prijs, dien hij vroeg krijgen kon. De koopman zat dan stil tot de kapitein weêr naar hem toe kwam en vroeg dan een eenigszins lageren prijs. Wanneer dit geweigerd werd, maakte hij eene beweging, alsof hij naar zijne kano wilde terugkeeren, zonder het minste voornemen te hebben dit te doen; en zoo kon het spel voortgaan tot de kapitein den vorigen prijs voor het artikel aanbood, als wanneer de koopman er op ging zitten, daar de tijd hem niet scheelen kon, in de hoop, dat hij nog een groote

voorraad goederen mocht ontvangen. Bij andere gelegenheden moest de kapitein met bieden beginnen, wanneer hij onveranderlijk aanzienlijk onder de wezenlijke waarde bood, en de koopman even onveranderlijk heel wat er boven vroeg. Dan wandelde de kapitein naar het achterdek, en kwam weldra terug om over andere havens te spreken, die hij wenschte te bezoeken, waar de inboorlingen redelijker waren in hunne eischen. Kapitein Willis was een te bedaard man om eenig ongeduld te laten blijken, en hij deed in 't algemeen zeer goede inkoopen, daar hij altijd gereed was een billijken prijs te geven voor de artikelen, die hij wenschte te koopen. Daar elke kruik olie, iedere tand of doos stofgoud, of mand gom alleen op deze wijze kon verkregen worden, kan men zich een denkbeeld vormen van den tijd, die elken dag aan den handel werd besteed.

Palmolie was evenwel het hoofdartikel, dat wij zochten, maar twee weken verliepen er en nog bleef een aanzienlijk deel van onze vaten ongevuld.

Intusschen was de koorts aan boord uitgebroken. Drie onzer mannen lagen ziek te bed, en dag op dag vermeerderde dit getal. De twee eerst aangetasten stierven en we brachten hen aan land om begraven te worden. Dit had eene ontmoedigende uitwerking op de overigen.

Toen wij naar boord terugkeerden, bevonden wij, dat een derde bijna den laatsten adem uitblies. Arme man ik zal nooit den wanhopigen en vreeselijken blik op zijn gelaat vergeten. »Harry," riep hij uit, mij bij de hand vattende, toen ik naar hem toe trad met een kop verkoelende drank, »ik ben niet geschikt om te sterven, kan niemand iets voor mij doen.

Ik durf niet sterven, kan niemand van die zwarte kerels aan strand beproeven mij er door te helpen; — zij dienden te weten, hoe men een mensch met deze koorts behandelen moet."

»Ik ben bang, dat het maar slechte dokters zijn, Rob, antwoordde ik, evenwel neem dezen verkoelenden drank, hij zal u misschien goed doen."

»Eene rivier er van zou den brand binnen in mij niet koelen," bracht hij met moeite uit. »O Harry, en als ik nu sterf, zal dat branden voor eenwig duren. Ik zou al mijn gage willen geven, en tienmaal zooveel, voor een weinig dagen levens. Harry, eenmaal werd mij onderwezen mijn gebed te doen, maar ik heb het in lang niet opgezegd, en vloeken, eeden en vuile taal zijn in plaats daarvan over mijne lippen gekomen. Ik heb tijd noodig om te bidden, en mij te herinneren, wat mij geleerd werd toen ik een jongen was." Ik trachtte hem op te beuren, zooals ik het noemde, maar helaas

ook ik had vergeten mijne gebeden te doen, en zonder God in de wereld geleefd, en hoewel ik niet vloekte en zwoer, was mijn hart toch in staat, dat, en vele andere dingen, die slecht waren te doen, en zoo kon ik den armen man geen wezenlijken troost aanbieden.

Ik haalde hem over om den inhoud van de kop uit te drinken, maar ik zag, toen hij ze aan zijne lippen bracht, dat hij met moeite het vocht door zijne keel kon krijgen.

»Gij hebt een moeielijk leven gehad, Rob, en misschien wil God dat in aanmerking nemen," zeide ik, gebruik makende van de valsche opmerkingen, die Satan ingeeft aan de zielen van zeelieden zoowel als aan anderen. Rob wist, dat het valsch was. »Dat zou al de slechte dingen, waaraan ik schuldig ben geweest, niet ongedaan maken; dat zou al de godslasteringen en leelijke woorden, die van mijne lippen gevloeid zijn, niet ongezegd maken," hijgde hij.

»Tracht dan te bidden, zooals gij gewoon waart te doen," zeide ik, »ik wil trachten met u te bidden, maar ik ben een slecht bidder, vrees ik."

O, ik kan nu niet bidden, 't is te laat, te laat! riep hij op doffen wanhopigen toon, toen hij op zijn kussen terugzonk en zijn bijna glazig oog van mij afwendde. Hij was eenigen tijd te voren zijhoofdig geweest, maar later weder bij zijne zinnen gekomen. Hij scheen instinctmatig te gevoelen, dat ik hem geene van de vertroostingen kon aanbieden, die hij noodig had.

Terwijl ik nog aan de zijde van zijne hangmat stond kwam een van de zeelieden naar beneden, om te zien hoe het met de zieke ging. Hij sprak een weinig woorden, om te trachten den stervenden man te troosten. Zij hadden geene betere uitwerking dan de mijne; hij steende alleenlijk: 't Is te laat! te laat! te laat! Zijne stem werd van lieverlede zwakker — er kwam eene lichte stuipachtige beweging, de zeeman lichte zijne hand op; zij viel aan zijne zijde neder.

»De arme Rob is er geweest." zeide hij. Er zullen binnen kort meer volgen, vrees ik. Als ik de kapitein was, zou ik zonder uitstel uit deze rivier gaan zonder op eene volle lading te wachten, of wij zullen geen mannen genoeg hebben, om het schip thuis te brengen."

Dit tooneel maakte een diepen indruk op mij; te laat! te laat! ging het voortdurend in mijne ooren. Wat! indien ik er toegebracht werd, dezelfde uitdrukkingen te moeten doen? Waar was nu de arme Rob? Ik beproefde, niet over de zaak na te denken; maar toch kwamen de vreeselijke woorden »te laat! te laat!" in mij op; dan trachtte ik mij te overtuigen, dat ik

jong en sterk was, en daar ik een geheel ander leven geleid had, dan de meesten, der manschappen, had ik meer kans, om aan den aanval van koorts te ontsnappen.

Wij hadden nog een reisje naar het strand te maken om den armen Rob te begraven. De kapitein scheen bedroefd over hem. »Hij was een mensch van betere opvoeding dan zijne medeschepelingen, hoewel hij voorzeker een wilde doordraaier geweest was, merkte hij, dat Robs geweten was wakker geworden; dat van de anderen bleef hard en in diepen slaap, en zij stierven, zooals zij geleefd hadden, vuil, ongewasschen, ongeschikt om een zuiveren en heiligen hemel in te gaan.

Ik schets eene treurige en pijnlijke teekening maar het is eene ware. Ik verstond toen niet hoe vol afschrik die was, schoon ik het zeer droevig vond, zoo velen van ons scheepsvolk te verliezen.

Wij gingen evenals te voren voort met handel te drijven en de kapitein zond boodschappen om de inboorlingen om de olie aan boord te brengen; maar zij toonden geene genegenheid om zich te haasten met palmolie aan boord te brengen; en om de rivier te verlaten voor hij eene volle lading aan boord had, hiertoe scheen hij niet gezind.

Tot hiertoe waren de stuurlieden vrij gebleven, maar op een morgen rapporteerde de tweede stuurman, dat de eerste stuurman niet in staat was zijn bed te verlaten, schoon hij geloofde, dat het niets bijzonders was; maar Dick Radford, die beschouwd werd, de sterkste man aan boord te zijn, was, toen hij des morgens beproefde op te staan, niet in staat op te rijzen. De kapitein zond mij, om naar hem te zien.

Eenige uren moesten verloopen zijn, sedert hij aangetast was geworden. Hij was verschrikkelijk veranderd, maar nog bij zijne kennis.

»De zwarte Jack heeft mij eindelijk te pakken gekregen, Harry, maar ik zal duchtig met hem worstelen, voor ik hem de overwinning laat behalen, ziet ge," merkte hij aan, toen ik hem vertelde, dat de kapitein mij gezonden had, om naar hem te zien. »Ik ben hem verplicht, maar indien hij wenscht mij langer tijd van leven te laten, en de anderen aan boord te redden, moet hij zonder tijdverlies naar zee gaan, terwijl de landbries waait. Een weinig monden vol zeelucht zou mij op een sprong beter maken. Als wij dat niet krijgen, zullen er meer met de koorts liggen eer het avond is."

De bootsman had dit nauwelijks gezegd, of hij begon te ijlen en zich in zijne kooi om en om te wenden; ik moest twee van de mannen roepen om mij bij te staan, ten einde hem be-

daard te houden. Toen ik naar de kajuit terugging, vertelde ik den kapitein, wat Radford gezegd had. O, de arme man ijlt maar een beetje. We kunnen de rivier niet verlaten zonder onzen last, want als wij dat doen, zal deze of gene andere handelaar spoedig ná ons binnen komen en voordeel doen met wat voor ons bijeen gebracht is. Evenwel, ik heb bericht gekregen, dat binnen weinige dagen heel wat olie aan boord gebracht zal worden, en als wij die hebben, zullen wij naar zee gaan, zelfs al zijn wij niet geheel en al vol.

De kapitein bracht spoedig daarna een bezoek aan Radford, maar de bootsman ijlde op dien tijd en kwam niet meer bij zijne zinnen. Den volgenden dag brachten wij hem op strand naar zijn graf. De dood van iemand, op wien gezien werd als de meest geharde en sterkste man, had, zooals men denken kan een hoogst ontmoedigend uitwerksel op het scheepsvolk. Het was ook spoedig ruchtbaar, dat de eerste stuurman aan de koorts ziek lag, en inderdaad lagen meer dan de helft der bemanning er mée te kooi.

Nog kon de kapitein er niet toe komen, de rivier te verlaten. »Binnen weinige dagen zullen wij mogelijk eene volle lading hebben, Harry!" zeide hij tegen mij. Zoolang durf ik zeggen, zullen de overigen het wel uithouden. Radford overwerkte zich zelven, anders zou hij de koorts

niet gekregen hebben. Pas op, Harry! dat gij u zelven niet aan de zon blootstelt, dan zult gij het wel uithouden, mijn jongen! — ik pas daar ook zorgvuldig op, hoewel ik zoo goed tegen het klimaat kan, dat niets mij schijnt te deren."

»Ik wou dat wij uit de rivier waren, kapitein Willis," kon ik niet nalaten te antwoorden. De stuurlui en het scheepsvolk spreken er altijd over, en zij zeggen, dat het klimaat ongewoon ziekelijk is, anders zou dit niet gebeurd zijn."

Zij moeten om hunne eigene zaken denken, en op het schip blijven, waar ik ook verkies het te brengen," riep hij op gemelijken toon, en ik zag, dat ik wijzer gedaan zou hebben, met de aanmerking, die ik mij zooeven liet ontvallen, niet gemaakt te hebben. Toch was kapitein Willis, om hem recht te laten wedervaren, even vriendelijk en oplettend, als hij bij mogelijkheid jegens de zieke mannen wezen kon, hij bezocht regelmatig den eersten stuurman en behandelde hem, alsof hij zijn broeder geweest ware.

Al dezen tijd werd geen woord over godsdienst aan boord gesproken; ik had, het is waar, een bijbel in mijne kist, daarin gelegd door mijne zusters, maar ik was alles daaromtrent vergeten en er was geen anderen op het schip.

Uitgezonderd het geval, dat ik genoemd heb en een of twee andere, schenen zelfs de zieke

mannen zich niet om hunne zielen te bekommeren. De eenige troost, welke zij, die gezond waren konden aanbieden aan hen, die ziek waren, was, dat zij hoopten dat zij mochten herstellen. »Houd moed, Dick!" of »houd moed, Tom! ge komt er door, praat niet van sterven — gij zult spoedig weêr op de been zijn ouwe jongen!" en dergelijke uitdrukkingen werden over en over gezegd, dikwijls tegen hen, die op het uiterste lagen, en zoo gingen de arme lieden de wereld uit, geloovende, dat zij zouden herstellen en op nieuw de lage bedrijven en heillooze vermaken zouden genieten, waarin hunne zielen zich verlustigden. Helaas! ik heb er dikwijls aan gedacht, welk een vreeselijk ontwaken het moet geweest zijn van hen, die ik aldus hun vertrek uit deze wereld heb zien nemen. Toch bleef de rest van ons even hard, en in de meeste gevallen even onbevreesd voor de gevolgen als vroeger.

De dood van den eersten stuurman, die zeer spoedig voorviel, maakte den tweeden stuurman zooals ik bemerkte een weinig meer bezorgd omtrent zichzelven dan vroeger. De eerste stuurman was een sterk, gezond man geweest, en had dikwijls te voren de kust bezocht, terwijl de tweede stuurman altijd min of meer ziekelijk was, en dit was zijn eerste bezoek aan de stranden van Afrika. Of zijne vrees eenige uitwerking op hem had of niet, kan ik niet zeggen, maar hij begon er zeer slecht uit te zien, en werd elken dag meer bezorgd omtrent zichzelven. De kapitein trachtte hem op te wekken, door hem te zeggen, dat wij binnen weinige dagen op zee de frissche lucht zouden genieten, en dat hij het zoolang moest uithouden. Toch zal het niet helpen. Harry!" zeide hij tot mij, toen ik eens op een avond met hem op het dek wandelde en hij beproefde een weinig frissche lucht te scheppen. »Ik weet, dat ik nimmer deze verschrikkelijke plaats levend verlaten zal, tenzij de kapitein bevel wilde geven om terstond het anker te lichten, dan zou wellicht de gedachte er van bevrijd te geraken mij weêr in orde brengen.

Ik vertelde den kapitein, toen ik in de kajuit ging, wat de arme man gezegd had; want ik dacht wezenlijk, dat ons vertrek het middel kon zijn om zijn leven te redden, zoowel als dat van de anderen aan boord. Hij nam, wat ik zeide, voor goede munt aan, maar was even onwankelbaar om te blijven, als te voren. »Dat is allemaal verbeelding, Harry!" antwoordde hij. Hij heeft het in zijn hoofd gezet, dat hij sterven moet, en dat kan hem even goed doodmaken als de koorts zelve.

»Maar dan verbeeldt hij zich, dat hij beter zou worden als wij op zee waren, antwoordde

ik. Misschien zou dat hem wezenlijk beter maken."

»Welnu, zeg hem maar, dat gij mij hoordet zeggen, dat ik binnen twee of drie dagen weg denk te gaan, misschien zal dat hem in orde brengen," antwoordde de kapitein lachende. »Nu Harry, laat mij niets meer van die soort van zaken hooren, ik heb geleuter genoeg met die zwarte kooplui, zonder naar de verbeelding van mijn eigen volk te luisteren."

Ik vertelde den stuurman, wat de kapitein gezegd had. »Indien het schip vertrekt op den tijd, dien hij zegt, dan hoop ik, dat ik in staat mag zijn, het maar zoo te helpen brengen, zoo niet, let op mijne woorden, Harry, dan zullen er heel wat meer van ons de koorts krijgen. De handelaars gingen voort met hunne olie aan boord te komen, maar langzaam als te vorem. De kapitein wachtte, en wachtte als een hengelaar, die begeerig is meer visch te vangen. Eer de week om was, was de tweede stuurman dood, en hadden wij aan boord slechts twee man over die tot werken geschikt waren.

HOOFDSTUK IV.

Het schip was bijna vol: wij hadden slechts eenige ledige vaten, en verwachtten gedurende den dag eenige handelaars aan boord, die ze vol zouden maken. Toen ik uit mijne hangmat kwam, juist bij het aanbreken van den morgen, vond ik den kapitein in zijne kajuit zitten, met het hoofd op zijne handen rustende. Hij gevoelde zich een weinig ziek, dat hij wel wilde weten, maar tevens zeide hij, dat hij zeker was, dat het niets te beduiden had.

»Wij zullen morgen ochtend met het aanbreken van den dag onder zeil gaan, wanneer het getij afgaat, en dan zal ik spoedig weer beter zijn," merkte hij aan. Toch kon ik niet nalaten op te merken, dat hij er bleek uitzag en zich met moeite bewoog. »Ik ben overeengekomen een half dozijn Krumen aan boord te nemen en twee of drie andere zwarte zeelieden die daar bij elkander staan," voegde hij er bij. Deze koorts heeft heel wat handen weggenomen, maar ik hoop, dat de mannen, die ziek zijn, herstellen zullen als wij in 't ruime sop komen.

Harry, ga eens zien, hoe zij het maken, en stuur Tom Raven naar mij toe." Raven was een van de twee mannen, die tot hiertoe aan de koorts ontsnapt waren, en daar hij een goed zeeman was, was hij tot stuurman bevorderd geworden.

Ik ging op dek, maar zag noch hem, noch Grinham, de andere man. Vervolgens begaf ik mij naar de plaats waar de mannen in hunne hangmatten lagen, in de verwachting hen daar te vinden. Grinham lag in zijn hangmat; hij en twee andere arme lieden lagen woelende en stenende aan de koorts, doch de anderen waren volkomen stil. Ik dacht dat zij in slaap waren Hoe schrok ik, toen ik in hunne kooi keek, en bevond dat hunne slaap, die des doods was!

»Water, water, morde Grinham. Ik liep heen om wat te halen, en toen ik het hem gaf, vroeg ik, waar Raven was. »Ik weet het niet," antwoordde hij, eenigszins verfrischt door den koelen drank.

»'t Is zijne beurt op dek. Hij zei dat hij een weinig ongesteld was, toen hij mij hielp.

Na voor den anderen man gedaan te hebben, wat ik kon, ging ik Raven zoeken. Ik vond hem in de kooi van den tweeden stuurman. Ook hij lag ziek met de koorts, en scheen vergeten te hebben, dat hij op dek had moeten zijn, en dat nu op het schip niemand de wacht

hield. Ik vertelde hem, dat de kapitein besloten had, den volgenden dag onder zeil te gaan. »Was hij eene week geleden gegaan, dan zou het leven van eenigen ouzer gespaard zijn gebleven, maar nu is het te laat," antwoordde hij stenend.

Ziek naar het harte, keerde ik, na hem verzorgd te hebben, naar de kajuit terug, om mijn rapport aan den kapitein te brengen.

»Wat, allen! zijn nu allen ziek!" riep hij diep zuchtende uit. »Dan zij God ons genadig. Gij moet niet ziek worden, Harry!"

»Niet, als ik er iets aan doen kan, kapitein!" antwoordde ik.

»Ik zal op blijven," zeide hij, »en indien ik deze Kruxen aan boord kan krijgen, dan zullen wij nog naar zee gaan. Het zijn vertrouwbare personen, en Harry, gij moet mijn stuurman zijn. Gij zijt wat jong, maar gij hebt een kop op uwe schouders gekregen. Gij moet uw verstand bij elkander houden."

»Ik zal mijn best doen, kapitein!" antwoordde ik, niet weinig trotsch op den rang, waartoe ik verheven was. Ik had inderdaad gedurende eenigen tijd de betrekkingen van stuurman, Supercarga en hofmeester waargenomen, en zeer dikwijls den zwarten kok Sambo geholpen, en waarlijk eene hand geleend in alles wat gedaan moest worden. Nu waren Sambo en ik letterlijk de eenige twee mannen aan boord, die in staat

waren te werken. De kapitein zelf, vreesde ik zeer, had ook de koorts gekregen, in weerwil zijner verzekeringen van het tegendeel. Het was verwonderlijk, dat ik, de jongste op het schip, en het minst aan het klimaat gewoon, vrij van koorts zou blijven. Ik was altijd zeer gezond geweest, had nimmer iets gedaan om mijn gestel te schokken, had des kapiteins raad gevolgd van uit de zon te blijven en was daarom geneigd mij eenigszins over mij zelven voldaan te gevoelen — niet in aanmerking nemende, dat het Gods goedheid en nederbuigende liefde was, dat ik behouden was gebleven.

De kapitein zeide, dat hij Raven wilde gaan zien; maar toen hij naar boven ging, zette hij, na eenige weinige stappen gedaan te hebben, zich met gesteen neder en eene doodsbleeke kleur kwam over zijn gelaat. Hij gevoelde, dat ook hij de koorts gekregen had. Ik raadde hem, weer te gaan leggen rusten; maar hierin wilde hij niet toegeven. Hij was besloten den handel als gewoonlijk, gedurende den dag voort te zetten, en zich gereed te maken om zee te kiezen, zoodra de zwarte zeelieden kwamen, die hij ieder uur aan boord verwachtte. Hij zond mij dikwijls naar boven om te zien of zij afkwamen, en nu, nu het te laat was, schoen hij even verlangend, als ieder ander was geweest, om het schip in zee te krijgen.

Ik was dankbaar, toen ik ten laatste twee kanoos langs het schip zag met de verwachte zwarten. De Krumen waren stevig gebouwde kerels, net gekleed met hemd en broek, en daar zij allen gediend hadden op oorlogs- of koopvaardijschepen, spraken zij een weinig Engelsch. Zij waren gehuurd door den agent van den kapitein; en daar hun loon geregeld was, en zij het werk kenden, dat hun bevolen werd te doen, gingen zij terstond aan 't werk onder hun hoofdman, die als bootsman aangesteld was geworden; zij schenen bekwaam, ordelijk en gehoorzaam te zijn. Behalve de Krumen waren er, zooals ik reeds gezegd heb, verscheidene andere zwarte zeelieden in dienst gesteld, die meestal hernomen slaven waren geweest, en vervolgens aan boord gekomen van oorlogs- of koopvaardijschepen, die Sierra Leona aandeden. Ik was getroffen over de manieren van een hunner, een schoon werkzaam man, toen ik, de eenige vertegenwoordiger van de stuurlieden en het scheepsvolk der Chieftain, bij de valreep stond om hen te ontvangen. Op eene beleefde wijze zijn hoed aanrakende, vroeg hij naar kapitein Willes. »Hij kent mij, Paul Balingo. Ik zeilde eens met hem, een tijd geleden. Hij vriendelijk man, daarom kom ik terug." Ik vertelde hem, dat de kapitein eenigszins ongesteld was. Hij had mij belast, de zwarten

niet te laten vermoeden, dat hij de koorts had. Ik voegde er bij, dat ik zeker was, dat hij blij zou zijn hem in de kajuit te zien.

»Ik ga, als gij vertelt, ik aan boord ben, antwoordde Paul. Spijtig, hoor! hij ziek."

»O, hij zegt, 't is niets," merkte ik aan, en zoodra het tij goed is, moeten wij de rivier af en in zee."

Ik maakte deze aanmerking in overeenstemming met de bevelen van den kapitein. Ik gaf nu order aan den zwarten bootsman om de lading zonder uitstel binnen te krijgen.

De kapitein was zeer in zijn schik bij het vernemen dat Paul Balingo op het schip gekomen was, en zeide, dat hij hem dadelijk wilde zien.

»Ik herinner mij hem wel," merkte hij aan, »een goed, bedaard persoon."

Ik vertelde Paul, dat hij naar beneden moest komen, en hij ontving eene vriendelijke welkomst. Ik herinnerde toen den kapitein, dat nog een anderen plicht te vervullen was. Het was de mannen te begraven, die gedurende den nacht gestorven waren. Dit ging de krachten van degenen, die nog in leven waren, te boven.

»Ikke daarvoor zorgen zal, kapitein," zeide Paul.

»Hoe eer, hoe beter dan," merkte de kapitein aan. »En als gij terugkomt, zullen wij het anker

lichten, indien er wind genoeg is, om ons naar buiten te helpen.

Vier lijken werden neergelaten in de kano; Paul en eenige van zijne makkers brachten ze aan het strand. Hij had ze in zeildoek genaaid, want er was geen tijd om kisten te maken, en inderdaad de timmerman was ook dood. Ik zou hem gaarne vergezeld hebben, om de laatste eer te bewijzen, die ik den armen lieden kon aandoen; maar er waren te veel plichten te vervullen aan boord, om dit te doen. Ik oogde hen evenwel door den kijker na, toen zij aan den oever stonden, die onze begraafplaats was. Tot mijne verwondering merkte ik, dat Paul Balingo zijn hoed afnam, nadat de graven gedolven waren — zijne makkers volgden zijn voorbeeld — en hij scheen zijne handen tot het gebed op te heffen. Toen sprak hij eene menigte inboorlingen aan, die rondom geschaard stonden, en de lichamen werden zorgvuldig neergelaten in de graven, die nu met aarde werden opgevuld.

Toen hij aan boord terugkeerde, vertelde ik hem, dat de kapitein hem zeer verplicht was voor hetgeen hij gedaan had. »En ook zag ik," merkte ik aan, »dat gij voor de arme mannen badt."

»Neem, Massa, ikke niet voor hen bad," antwoordde hij. Indien zij beminden Jezus Christus, toen zij stierven, dan zij niet noodig hebben

mijn gebed; indien zij niet beminnen Hem, dan Hij hen niet bemint. Neen, Massa mijn gebed was voor die rondom stonden, en voor die nog leef. Ikke bid, dat Gods Heilige Geest wou komen in hunne harten, en vertellen hun te beminnen Jezus, en dat Hij voor zondaars stierf. Ikke bid, dat zij zouden hooren Zijn woord, en beminnen Hem, en dienen Hem. Toen ik zeg hun, dat Jezus Christus kwam neêr op aarde en wordt mensch, en wees gehoorzaam aan God, en doe al wat goed kind doen kan, die zijn ouders bemint, en dat Hij zuiver en heilig is als een lam, zonder vlek of blaam, en dat Hij stierf aan het kruis, en wordt gestraft in plaats van slechte mensch, en dat God toen zegt, dat een die niet straf verdient, gestraft is. Hij wil vergeven al deze, Zijn lieve Zoon hem toont, die beminnen Hem en dienen Hem. Toen ik hun vertel, dat Jezus Christus stierf voor hen, en dat als zij gelooven in Hem, Hij vergeef al hunne zonde en God nooit meer ziet naar zonde. Dan ikke draai de zaak om; en ikke zeg, dat gij en alle menschen zijt arm en naakt, en bedekt met slijk en zweeren en niet geschikt om te gaan in tegenwoordigheid van een zuiver en heilig God; maar indien gij bemint Christus en gelooft, dat Hij stierf en werd gestraft in plaats van u, dan Hij u aandoet een wit kleed, bedekt u met zijne rechtvaardigheid,

en dan als gij gaat naar God, Hij niet langer ziet, dat gij zijt arm en naakt, maar hij alleen ziet het witte kleed en zegt: »Nu mag gij komen in dees zuiveren en hebderen hemel, en leven met mij." Dus nog eens zeg ik u alweer, ziet hier, God bracht u in dees wereld en gij hebt alles van God. Gij behoort te gehoorzamen Hem en dienen Hem, en geven Hem al uw kracht en gezondheid, en te trachten om te behagen Hem in alle dingen en elk oogenblik van uw leven. Dan ik herinner hen, dat niemand van ons doet, hetgeen wij schuldig zijn aan God, en hoe langer wij leven, hoe grooter de schuld. Het is dan niet al de dingen, die wij doen, dat God rekent, maar de vele dingen, die wij behooren te doen, en die wij laten ongedaan. Wij ontvangen alle goede dingen van God en wij geven Hem niets terug. Dus wij hebben geen middel om te betalen deze schuld, daarom Jezus Christus, omdat Hij bemint ons, zegt, Hij betaal het, en God zeg, hij neemt aan zijne betaling en maakt ons vrij. Dan ik zeg tot het volk, geloof gij dit? Als gij dit doet, en beproeft te beminnen God, en doen wat Jezus Christus deed, toen Hij was op aarde dan gij hebt levend geloof, en gij zijt vrij, en God niet langer zegt, dat gij Hem schuldig zijt, maar Hij u noeme zijne lieve kinder, en wanneer gij deze wereld verlaat, Hij u ontvang in den hemel."

»Nu, Paul," riep ik uit, nadat ik met verwondering geluisterd had naar hetgeen hij zeide, »ik verwachtte weinig, zulke dingen te hooren uit den mond van een — (ik stond op het punt om te zeggen; van een neger, maar veranderde het in) een Afrikaansch matroos. Gij moest zendeling worden."

»Elk Christenmensch behoort een zendeling te zijn," antwoordde hij. »Als hij bemint den Heer Jezus, en weet, dat de Heer Jezus bemint hem, dan hij moet vertellen die liefde aan anderen, en als hij kent de waarde van zijn eigen ziel, dan hij schat de zielen van anderen, en tracht te winnen die zielen voor Christus. De waarheid is, massa, ik moet zendeling worden, en ik zoek naar Engeland te gaan om meer te leeren. Ik daar leer te preeken het Evangelie, en wanneer ik terugkom, ik breng de blijde tijding van heil aan mijne onwetende landslieden."

Ik was ten hoogste getroffen door Pauls ernst en ijver, ofschoon ik op dien tijd nauwelijks, al wat hij zeide, kon begrijpen; — ik zelf wist niets bij eigen ondervinding van de groote liefde van Jezus, waarvan hij sprak. De arme, zwarte Christen was verreweg meer verlicht, dan ik. Toch deed het mij genoegen, dat hij aan boord was. Hij toonde al dadelijk, dat hij geen Christen in naam, maar inderdaad

was; want zoodra zijn dienst aan boord voorbij was, wijdde hij zich aan het oppassen van de zieke mannen. Al de uren, die hij aan de slaap onttrekken kon, besteedde hij aan de zijde van hunne kooi en dan spoorde hij hen aan in Jezus te gelooven en berouw over hunne zonden te hebben, terwijl het nog tijd was.

De arme tweede stuurman werd zieker en zieker. Paul bezocht hem, en hij hoorde van de lippen van den zwarten zeeman, misschien voor de eerste maal, de volle en vrije boodschap des heils; en ik geloof, uit hetgeen Paul mij vertelde, en uit de opmerkingen, die de stuurman maakte voor hij stierf, dat hij ten volle Gods genadig aanbod tot verzoening had aangenomen.

Ik ben kort, misschien al te kort in mijn verhaal. Vóór de morgen aanbrak, waarop wij onze ankerplaats zouden verlaten, lag kapitein Willes zelf aan de koorts, en daar wij nu niemand aan boord hadden, die het schip kon sturen, konden wij ons niet in zee wagen. Ik zou mijn best gedaan hebben, om den weg naar Sierra Leona te vinden; maar de zwarte bootsman weigerde de haven te verlaten, zonder een stuurman, die in staat was, zich met het commando van de brik te belasten. Wij waren daarom genoodzaakt te wachten tot kapitein Willes genoegzaam hersteld zou zijn, of tot de

aankomst van een ander Engelsch schip, dat een van zijne stuurlieden missen kon, om het bevel van de Chieftain op zich te nemen.

Binnen weinige dagen waren kapitein Willes, Sambo, de zwarte kok, en ik, de eenige personen, die op de rivier gekomen en nu nog in leven waren. Indien de Krumen slechte menschen geweest waren, hadden zij zonder moeite bezit van het schip kunnen nemen en maken, dat zij met de rijke lading weg kwamen; maar zij schenen, zoover ik oordeelen kon, voornemens te zijn getrouw te handelen, en hunne verschillende plichten te betrachten, even goed, alsof het oog van den kapitein voortdurend op hen toezag. Omtrent Paul koesterde ik geenen twijfel. Hoe weinig ik ook wist van eigenlijken godsdienst, was ik toch zeker, dat hij een goed mensch was, en overeenkomstig zijne roeping handelde. Niets kon zijne zorg voor den kapitein evenaren; hij of ik waren voortdurend aan zijne legerstede, en Paul toonde groote bekwaamheid in het bestrijden der ziekte. Ik geloof, dat hij, door Gods genade, grootendeels oorzaak was, dat de kapitein er niet aan bezweek, zooals de overigen van het scheepsvolk.

»Paul, zeide de kapitein eens op een morgen, toen hij zich een weinig beter gevoelde, »ik ben u mijn leven verschuldigd, ik zal trachten u niet te vergeten."

O, neen, neen, kapitein, arm mensch als ik niet in staat goed te doen; geef God de eer," antwoordde hij plechtig, terwijl hij naar boven zag. »O, als gij maar wist, hoe God bemint u, hoe hij draag zorg voor u, en geef u al de goede dingen van leven, en red u van gevaar, en wensch gij kom en leef met Hem, en wees gelukkig voor altijd en altijd, gij zou trachten te beminnen Hem, en dienen Hem en gehoorzamen Hem in alle ding."

»Ik denk niet, dat God zich bemoeien kan met iemand, die zich zoo weinig met Hem bemoeid heeft," antwoordde de kapitein. Ik wil daarmeé niet zeggen, dat ik mij zelven een slecht mensch noem, of dat ik veel groote zonden op mijn geweten heb, en zoo vooronderstel ik, dat, als ik sterf, Hij mij niet geheel uit den hemel zou sluiten."

»Kapitein," zeide Paul, terwijl hij zijne oogen strek op Hem richtte, de duivel vertelde dat u; hij een leugenaar van begin. »God zeg: daar is niemand, die doet goed, neen niet een. »De ziel die zondig is, zal zeker sterven." Wat beduidt dat? Niet, zeker, dat als gij zondigt, Hij u laat gaan in den Hemel. Ik vraag u, kapitein, of gij zijt een zondaar, of gij zuiver en heilig zijt, en geloof in Christus, en bemin Christus, en geschikt om te gaan en te leven voor altijd in zuivere en heilige hemel met Hem? Versta wel, ik niet vraag, of gij zijt een groot zondaar in uw eigen

oogen, maar of gij ooit gedaan hebt eenige zonde, en denk er aan, God zegt: »de ziel die zondig," niet alleen »de ziel die een groot zondaar is."

De kapitein keek zeer verlegen. »Ja, waarlijk, ik heb zonden bedreven; maar ik zie niet, waarom God recht heeft, die tegen mij in rekening te brengen."

»God maakte deze wereld, en alle dingen, die daarin zijn. God regeer deez wereld, en God maakte zijne wetten, en Hij zeg, zij zijn goed en recht, en God zeg: »de ziel, die zondig zal zekerlijk sterven," antwoordde Paul plechtig. »Kapitein versta, het is niet mij, die zeg dit, God zeg dit. Maar schoon God is een God van rechtvaardigheid, Hij is vol van liefde en barmhartig, en Hij heeft daarom gemaak een plan voor het heil van een zondig mensch, waardoor de zonden van mensch kan worden gewasschen weg, waardoor aan zijn gerechtigheid voldaan is. Zijne liefde en barmhartigheid getoond, Hij heef toegelaten, een ander gestraft in plaats van zondaar," vervolgde Paul, terwijl hij aan den kapitein Gods reddings plannen verklaarde, nagenoeg in dezelfde termen als hij ze reeds aan mij verklaard had.

»Ik begreep vroeger die zaak nooit," zeide de kapitein. Maar toch zie ik nog niet, hoe God verwachten kan, dat wij zoo braaf zullen zijn, als gij zegt."

»Kapitein, ikke niet zeg, dat God van ons verwacht, dat wij zijn braaf; maar toch Hij heeft recht te vragen, dat wij zullen worden braaf. Hij maakte mensch zuiver en heilig en oprecht, en Hij gaf hem vrije wil om te doen als hij verkies; maar mensch was ongehoorzaam aan God en ging weg van Hem, en dus heeft God recht te straffen den mensch. Maar ook God is vol liefde en genade, en Hij heeft niet noodig te straffen hem, maar wil dat hij terugkeert tot Hem, en daarom Hij heef gezonden zijne boodschap tot den mensch om hem te zeggen, hoe hij moet doen dat. Nu, daar de mensch kan niet zijn goed en zuiver en heilig, en niet kan doen goed, maar integendeel veel kwaad doet, hij moet aannemen Gods reddingsplan of gestraft worden. Gij heb gehoord, kapitein, van den moordenaar aan het kruis, zelfs toen hij ging sterven, geloofde hij in Jezus. en Jezus zei tot hem, dat hij zou zijn dien dag met Hem in het Paradijs. Zoo ziet gij kapitein, er is hoop voor zondaars, zelfs op het laatst, en dit toont, dat God niet verwacht, dat wij zullen doen goed, om te worden gered, maar alleen maar geloof te stellen in de offerhande van zijn lieven zoon — dat is te zeggen, te gelooven, dat Hij werd gestraft in plaats van ons. Maar dan bedenk, kapitein, dat gered werd maar één moordenaar. en dat toont ons, dat wij niet moeten uitstel-

len tot het laatst om te gaan tot Jezus, en daarom, ik bid u, kapitein, ga dadelijk tot Hem; geloof in Hem nu, en gij zult u gevoelen niet ongelukkig, en indien deze koorts neemt u weg, zoo als het weggenomen heeft zooveel volk aan boord van dit schip, gij zult hebben geen vrees voor dood; want gij zult gaan leven met Jezus, en gelukkig met Hem voor eeuwig en eeuwig."

Kapitein Willis steende. »Ik wil bidden met u, kapitein," zeide Paul, en hij knielde neder aan de zijde van zijn bed en verhief zijne stem tot het gebed, en smeekte God vurig Zijnen Heiligen geest te zenden in het hart van den kapitein en zijn geest te verlichten.

Ik had aandachtig geluisterd naar alles, wat Paul gezegd had, en ik bad, dat de zegeningen, die hij voor den kapitein afsmeekte, ook op mij mochten nederdalen; want ik was begonnen te merken, dat mijn hart zeer hard was en geneigd tot kwaad, en dat ik geen liefde voor Jezus had, geene begeerte om Hem te volgen. Zoo kwam de waarheid van het Evangelie, toen die van de lippen des zwarten zeemans vloeide, voor het eerst tot mijn hart.

Verscheidene dagen gingen voorbij — de Chieftain werd gereed gemaakt om zee te kiezen, en de kapitein meende genoeg hersteld te zijn om het bevel op zich te nemen.

HOOFDSTUK V.

Met het aanbreken van den dag kwam de loods aan boord; de zeilen werden losgemaakt, het anker gelicht, en met een warmen landwind zakte de Chieftain de rivier af. Kapitein Willes, die door Paul en Sambo uit zijne kajuit was gedragen, zat, door kussens ondersteund, op het dek. Het was bedroevend hem te zien; zijne eens zoo forsche gestalte vermagerd tot een geraamte, zijn gelaat bleek en vervallen en zijne sterke stem zwak en hol en die nauwelijks gehoord kan worden door hen, aan wie hij zijne orders gaf. Ik stond naast hem om ze te herhalen. Ik zag hem een blik werpen naar de plaats, welke de graven onzer scheepsmakkers bevatte en ik kon zijne gedachten gissen. Misschien overwoog hij wel dat, indien hij niet zoo gretig naar winst ware geweest, velen hunner nog in leven konden zijn, terwijl hij zelf zich in eene goede gezondheid had kunnen verheugen.

De door mangoboomen bedekte kusten schenen in het grauwe morgenlicht toen wij de rivier afdreven, nog somberder en eentoniger

dan vroeger. De lucht was heet en drukkend en vol ziektestof, en het kwam mij een wonder voor, dat ik zoo vele weken onder zulk een klimaat had kunnen leven en ademhalen. Ik was maar bevreesd, dat het koeltje ons begeven zou, en wij genoodzaakt zouden zijn nog een nacht onder zijn invloed door te brengen; doch de wind hield aan, het getij was in ons voordeel, en wij hadden bijna den mond der rivier bereikt eer de wind ging liggen. Een weinig later kwam de frissche zeebries door, zuiver en aangenaam, en bij vergelijking koel. Met welk een genot verzwolg ik ze. Ik gevoelde mij spoedig een ander mensch. De kapitein scheen ook haren invloed te gevoelen, en ik begon op een spoedig herstel te hopen. Ik keek verlangend uit naar de streep van wit schuim, die ontstaat, wanneer de golven uit den Oceaan en ebstroom der rivier ontmoeten en op de zandbank breken. Hoe verlangde ik naar den avond, als de landwind weder onze zeilen vullen, en ons in den open Oceaan brengen zou. Het was mij, alsof dan alle moeielijkheden voorbij zouden zijn, en wij alleen maar onzen koers naar Engeland behoefden te richten en voort te sturen tot het voor ons lag.

De kapitein onwillig weder naar beneden te gaan, zat den geheelen dag onder de zonnetent op dek, het oogenblik afwachtende, wanneer wij

het mochten wagen verder te gaan. Het kwam eindelijk. Juist tegen zonsondergang kwam de heete wind door. Ofschoon de bank eene dreigende houding aannam, verzekerde de loods, dat wij zonder vrees ze konden oversteken.

Geen oogenblik werd verzuimd en wij stevenden er op aan. Kort daarna bevonden wij ons midden in de schuimende en kokende breekzeeën. Nogmaals voelde ik het schip op de klimmende baren rijzen, en zag het door een regen van schuim dat over haar dek vloog begroeten. Toch spoedde het voort, maar zeer langzaam; nu ging het naar beneden, en het scheen alsof de volgende hooge golf het weder naar de bank terug zou werpen. Deze gleed evenwel onder het schip heen, en toen verscheen het, als het ware, drijvende op hare top om vervolgens weder naar omlaag en voorwaarts te gaan.

Weinige minuten later bevonden wij ons in den vrijen open Oceaan, en de donkere sombere rivier lag ver achter ons. Ieder stukje zeil dat het schip kon voeren werd bijgezet, opdat wij goed in de ruimte zouden zijn, voor de nacht inviel, wanneer wij weder stilte konden verwachten.

»Nimmer hoop ik deze plaats terug te zien," riep ik uit.

»Zeg dat niet, Harry," antwoordde de kapitein. »Wij kunnen hopen een volgenden keer

wat gelukkiger te zijn. Indien gij ooit rijk wenscht te worden, moet gij u eenig risico getroosten. Wij hebben een buitengewoon ziekelijk seizoen, dat misschien niet meer zoo voorkomen zal; en indien de patronen mij vragen om weêr terug te gaan, ben ik de man niet om dit te weigeren en ik zou op u rekenen om met mij meê te gaan.

Hoe kan het mogelijk zijn, dacht ik, dat een man, na zulk een vreeselijk gevaar ontloopen te zijn, zich nogmaals aan hetzelfde gevaar zou blootstellen, alleen om spoedig rijk te worden? Ik vergat op dat oogenblik, dat sommige menschen niet alleen hunne gezondheid maar zelfs hunne ziel opofferen om dit doel na te jagen. Had ik er goed over nagedacht, dan zou ik mij niet verwonderd hebben over hetgeen de kapitein gezegd had.

Wij waren uit het gezicht van land, doch de wind was flauw, en wij maakten weinig vorderingen. Binnen kort werd het geheel stil en het schip lag als een blok op het water. De hitte werd ondragelijk en de kapitein scheen er zeer door te lijden. Het was duidelijk zichtbaar, dat hij hard verminderde, en hij had nu de kracht niet meer om op dek te komen. Ik was zeer beangst voor hem, want het scheen mij meer dan waarschijnlijk dat, na zoover hersteld te zijn geweest, hij nu zou sterven. Ik

was eveneens beangst over ons zelven, daar ik zeer weinig van de zeevaartkunde wist, en ik niet in staat zou zijn het schip in eene veilige haven te brengen. Ik haalde eene kaart voor den dag, bestudeerde die, en merkte de plaats aan, waar ik meende, dat wij ons toen bevonden. Ik trok toen een lijn van daar naar Sierra Leona, de plaats, waarheen ik wilde sturen. Het lag nagenoeg Noordwest van ons en ik hoopte dat, wanneer ik het land ten zuiden kon zien, ik de kust zou kunnen volgen tot ik daar aankwam. Ik wist evenwel, dat er sterke stroomen liepen, welke ons uit onze koers konden brengen; ook konden tegenwinden de moeielijkheid nog vermeerderen. Ik bedacht wel, dat misschien sommigen der zwarten mij beter zouden kunnen inlichten, maar ik vreesde hen met mijn gevoelen bekend te maken, daar zij dan licht in de verleiding konden komen mij te bedriegen en misschien met schip en al weg te gaan.

De eenige persoon dien ik kon vertrouwen, was Paul. Ik wist, dat ik op hem volkomen kon staat maken, maar dan dacht ik ook weder, dat hij geen beter stuurman was dan ik, daar hij slechts aan boord van een oorlogschip had gediend, waar hij weinig van die kunst had kunnen leeren.

De kapitein zag mij door de openstaande

deur van zijne hut, toen ik op de kaart, welke over de tafel in de groote kajuit lag uitgespreid, tuurde.

»Wat doet gij daar, Harry?" vroeg hij.

Ik antwoordde hem dat ik op de kaart wilde zien, welke koers wij moesten sturen.

»Verontrust u daarover niet, jongen," hernam hij, ik zal zoodra, de wind doorkomt weêr beter zijn. Het is die heete stilte die mij ter neder drukt. — Had de wind aangehouden, dan zou ik spoedig weêr dezelfde geweest zijn, ofschoon ik moet bekennen, dat ik er ter nauwernood aan ontkomen ben.

Zijn gelaat was zoo bleek en vervallen, zijne oogen diep gezonken en zijne stem zoo zwak en bevende, dat ik begon te vreezen, dat hij zich vergiste. Ik wilde hem niet gaarne ongerust maken doch het was van zulk een groot gewicht dat ik zou weten, hoe te moeten handelen in geval hij kwam te sterven, dat ik mij niet onthouden kon te zeggen. — »Maar vooronderstel er mocht eens iets met u gebeuren, wat zoudt gij mij aanraden te doen?"

»Ik geloof niet, Harry, dat mij iets zal gebeuren, antwoordde hij, oogenschijnlijk geraakt over mijne opmerking. »Nu wij deze kostbare lading aan boord hebben behooren wij over zulke zaken niet te denken; want Harry, gedurende al mijne reizen heb ik nog nooit zulk eene rijke vracht aan boord gehad."

»Ik hoop van ganscher harte, dat gij uwe gezondheid zult herwinnen, kapitein," zeide ik. Ik haal dit onderwerp slechts aan in geval van ongelukken, en ik kon niet denken, dat dit u ontevreden zou maken."

»Och neen, Harry! dat ben ik niet," hernam hij. »Gij gelooft toch niet, dat ik een lafaard ben en voor den dood vrees? Als het niet was om het schip en de vracht, geloof ik niet, dat ik mij zooveel aan de zaak zou laten gelegen liggen; maar het zou thans niet gaan, de moed op te geven — daarom Harry wek deze treurige gedachten niet weder in mijn brein op."

Toen ik op dek kwam, vertelde ik aan Paul welken angst ik voor den kapitein gevoelde. »Ja, massa zeer slecht," zeide hij maar ik meer vrees voor massa ziel. Hij meer denkt over de lading, die in een oogenblik kan verzinken, dan over de ziel die leeft voor eenwig. O massa Harry, wij nogmaals moeten spreken daarover met hem. Wij zullen spreken met tranen in onze oogen, hij denk aan zijn ziel, en wij zullen zeggen, hij niet ongerust zijn om de schip."

Zonder tijdverlies gingen wij naar den kapitein. In het eerst luisterde hij eenigszins onverschillig naar hetgeen Paul zeide, doch hij werd niet boos. Ten laatste, zeide hij: »ik dank u, dat gij u zoo om mij bekommert. Mogelijk hebt

gij gelijk, en als gij met mij wilt bidden, dan zal ik trachten mede te doen."

Paul en ik knielden daarop neder, zooals wij vroeger deden, en Paul smeekte God in ernstige doch eenvoudige taal, Zijnen Heiligen Geest neêr te laten in het hart des kapiteins, hetzelve te verzachten, en hem te doen gevoelen, dat hij een verloren zondaar was, die een Zaligmaker behoefde — om zijn verstand te verlichten, en hem bekwaam te maken om te gelooven in Christus als de eenige weg, waardoor hij behouden kon worden.

De kapitein bleef een geruimen tijd daarna stil. Eindelijk stak hij zijn hand uit om die van Paul te grijpen. »Ik zie het nu," zeide hij, diep zuchtende.

»Ik was, en ben nog een groot zondaar. O, dat ik beter wist hoe ik gered kan worden."

»Geloof in den Heer Jezus Christus, en gij zult zalig worden," zeide Paul op plechtigen toon. »Dat is de liefderijke boodschap Gods; Hij zendt geen ander en kapitein! wanneer al de predikanten van uw land zouden komen, zij konden u niets anders vertellen. Indien gij in Jezus gelooft, en nog dezen dag sterft, Hij zal tot u zeggen even als tot den moordenaar aan het kruis: »Heden zult gij met mij in het Paradijs zijn."

De kapitein was diep getroffen, en ik hoorde

hem tusschen zijne zuchten, uitroepen, »Heere, ik geloof, kom Gij mijn ongeloof te hulp!"

O, hoe noodig is zulk een gebed! en ik ben zeker, dat het niet onbeantwoord zal blijven, wanneer de zondaar waarlijk verlangend is om van de zonden afstand te doen, en met al, wat in zijn vermogen is, dit geloof te versterken.

Vele dagen te voren had ik mijn Bijbel voor den dag gehaald, en las ik gedurig den kapitein voor.

Wanneer ik aan eene passage kwam, welke op zijne zaak betrekking scheen te hebben, verzocht hij mij dit nog eens over te lezen. Niettegenstaande dit, was zijn sterk verlangen toch om weder gezond te worden, opdat hij het schip en zijne rijke lading veilig thuis kon brengen. Dit was niet meer dan natuurlijk, en ik hoopte ook vurig, dat hij weder geheel herstellen mocht. Maar in stede van sterker te worden, scheen hij hoe langer hoe meer te verzwakken.

De stilte had nu eenige dagen geduurd. Dikwijls als ik over boord keek, zag ik donkere driehoekige vinnen juist boven de oppervlakte van het water uitsteken, en zich hier en daar om het schip bewegen, en dikwijls kon men den geheelen vorm van het monster onderscheiden, wanneer het dicht voorbij het schip gleed, en wanneer ik zijne heldere kwaadaardige oogen

mij zag aangluren, voelde ik mij eene rilling over het lijf gaan, zooals volgens eene algemeene uitdrukking, iemand gevoelt, wanneer men zegt, dat er een over zijn graf loopt. Nu en dan wanneer iets over boord werd geworpen, rees een witte vlek uit de diepte op en een paar groote kaken met scherpe tanden gewapend, verzwolgen het in een oogenblik, en terstond voortzwemmende, wachtte het dier op eenig ander lekker brokje, dat hem op weg mocht tegenkomen. Hoe verschrikkelijk moet het zijn over boord te vallen. dacht ik. Hoe kalm de zee ook is, heeft men weinig kans van ontkomen, wanneer men door zulke monsters omringd is.

Donkere wolken begonnen zich samen te pakken en schuimende golfjes begonnen zich op dezen tot nu toe stillen Oceaan te vertoonen. Ofschoon er nog niet zooveel wind was, werden de zeilen gereefd en op bevel van den kapitein een Noordwestelijken koers gestuurd.

Ik maakte bijgevolg hieruit op, dat hij voornemens was Sierra Leona aan te doen om een stuurman en eenige blanke matrozen te bekomen. De wind begon echter eensklaps op te steken en nam spoedig toe tot een orkaan. Dit maakte den arme kapitein nog meer verlangend om op dek te komen, maar toen hij beproefde zich te bewegen, bevond hij dat hij

zelfs geene krachten had om op te zitten. De wind huilde en floot, het schip werkte vreeselijk, en de zeeën, die als schuimende massaas oprezen, overstelpten gedurig het dek.

Ik was beneden naar den kapitein gegaan, daar hij mij bevolen had, hem ieder kwartier te komen berichten, hoe de zaken op dek stonden, toen ik bij het inkomen van de kajuit eene sterke brandlucht ontdekte en dadelijk daarbij zag ik dunne wolkjes zwarte rook zich een weg door het voorste beschot banen. De vreeselijke overtuiging drong zij bij mij op, dat het schip in brand stond. Ik sprong op dek, en de bootsman en Paal geroepen hebbende, vertelde ik hun wat ik vreesde. Ik kreeg spoedig de vreeselijke verzekering, dat ik mij niet vergist had, want de rook steeg nu in dikke wolken zoowel voor als achter op het dek. Toch zou het nog bij tijds kunnen geblusscht worden. Ten einde dit te doen was het noodzakelijk, het groote luik open te maken, en niettegenstaande er vele zeeën overkwamen, werd dit ten uitvoer gebracht. Zoodra het was afgenomen, rezen dikke massaas zwarte rook van omlaag op, en beletten alle pogingen van den bootsman en zijne gezellen om de oorzaak van den brand te ontdekken.

»Wij moeten spoedig de booten uitzetten," riep hij uit, want wanneer de vlammen uit-

barsten, zullen zij ook verbranden en er bestaat alsdan geen kans meer om weg te komen."

Paul en ik, zoowel als Sambo, trachtten hem en zijne Krumen te overreden, meer pogingen aan te wenden om het vuur te blusschen, voor zij de booten neêrlieten. Zooals de zee nu stond, was het zeer waarschijnlijk dat zij toch zouden omslaan. Wij gaven het voorbeeld, door de pompen aan te zetten en de putsen op zij van het schip te vullen en in het ruim te smijten. Dus aangemoedigd, werkten zij een korten poos doch ziende dat hunne pogingen vergeefs waren, staakten zij het werk en begonnen de booten neêr te laten.

Gelukkig was de wind om dezen tijd wat bedaard; terwijl de meesten van het volk bezig waren om de groote boot te water te laten, gingen Paul en ik aan het werk met een van de kleinere booten. Wij hadden de arme kapitein niet vergeten en daar de rook nog niet in zijn kajuit was doorgedrongen, wilde ik hem niet, dan op het laatst bekend maken met wat er voorviel, wanneer ik hoopte met behulp van Paul en anderen hem veilig in een van de booten neêr te laten.

Allen werkten met koortsachtigen haast, want wij wisten niet wanneer de vlammen zouden kunnen uitbreken, en het dek ontoeganklijk maken.

Eindelijk was de groote boot te water en de bootsman en de Krumen sprongen er in. Zij riepen Sambo en de overigen hen te volgen. Ik dacht, dat Sambo de kapitein getrouw zou blijven en ons zou komen helpen, maar op dat oogenblik barsten de vlammen in het ruim uit en beangstigden hem zoo, dat hij de anderen volgde. Paul en ik smeekten de andere manschappen om bij de kleine boot te blijven, terwijl wij in de kajuit gingen om mijn armen vriend den kapitein boven te brengen. Toen ik de kajuitstrap afklom hoorde ik den bootsman tot het andere volk schreeuwen en zag hem op zijde komen. Ik had altijd nog hoop, dat, mochten zij ons verlaten, Paul en ik toch in staat zouden zijn den kapitein in de kleine boot te plaatsen en veilig te laten zakken.

»Het schip in brand," riep kapitein Willis uit, toen ik hem vertelde, wat er was voorgevallen," »Giet water in het ruim, Doe alles wat gij kunt, om onze rijke lading te redden, die in geen geval verloren mag gaan."

Ik zeide hem, dat wij gedaan hadden, wat in ons vermogen was, en dat het overige scheepsvolk het schip reeds verlaten had.

De kapitein viel in zijne kussens terug," ik heb geen kracht om op te staan," stamelde hij, »en gij en Paul kunnen mij niet dragen."

»Wij zullen probeeren massa kapitein," zeide

Paul. Ik stelde voor hem in zijn hangmat door het schijnlicht op te hijschen. De kapitein stemde er eindelijk in toe. Ik sprong op dek, voornemens een takel aan de bezaansboom te slaan, ten einde mijn voorstel gemakkelijk uit te voeren. Hoe ontstelde ik toen ik op dek kwam, en bevond dat de zwarten het schip verlatende, verzuimd hadden de vanglijn vast te maken en de boot in het water zijnde was afgedreven en omgeslagen. De vlammen, welke nu door de groote luiken opgestegen waren, hadden de andere boot bereikt en reeds den voorsteven verbrand.

Met dit onheilspellend bericht keerde ik naar beneden terug. Ontkomen scheen onmogelijk. Ik stelde voor een vlot te maken, het was eene wanhoplge poging en er kon zelfs tijd te kort schieten om een paar spieren bij elkander te voegen. Ik kon de gedachte niet verdragen, onzen armen kapitein ellendig te laten omkomen, zonder eenige poging om hem te redden. Hij raadde mijne gedachte. »Het is onnoodig Harry, ik ben bereid tot den dood, en om mij in de armen te werpen van dien liefdevollen God, dien ik zoo laat leerde kennen," zeide hij met kalme gelatenheid.

Terwijl ik met den kapitein sprak, had Paul eene scherpe bijl gekregen, welke als versiersel aan den hoofdingang hing, met voornemen

om af te kappen, al wat wij zouden kunnen gebruiken om een vlot te maken, en was er meê op dek gesprongen. Thans kwam hij weder door de opening van het schijnlicht naar beneden. »Het is te laat," riep hij uit, de vlammen komen naar achteren."

Hij sprak maar al te waar. Op dit oogenblik stroomden zware rookwolken de kajuit binnen, en de vlammen barstten door het achterbeschot heen. Ik was door de hitte geblakerd en bijna bezweken. Zoo dik was de rook, die des kapiteins hut vulde, dat ik hem niet langer zien kon.

Ik voelde Paul mijne hand grijpen. »Kom, Harry, kom, te laat om den armen kapitein te redden." zeide hij, mij met zich voortsleepende. Ik was bijna bedwelmd en hijgde naar lucht. Een oogenblik later zou ik gevallen zijn, want ik was zoo door den rook bevangen, dat ik niet wist, wat om mij voorviel.

Gelukkig evenwel hield ik Paul goed vast, en eensklaps voelde ik mij voorover in het water gedompeld. Hij had mij door de kajuitspoort getrokken.

»Nu sla uit massa Harry, ik zie boot niet ver af, wij daarheen gaan," riep hij uit. — Ik deed zoogals hij zeide, maar de gedachte aan die verschrikkelijke haaien, welke ik om het schip had zien zwemmen, verstompte bijna mijne zin-

nen, en elk oogenblik verwachtte ik door de wreede kaken van een hunner aangegrepen te worden.

»Moed! Harry, moed!" schreeuwde Paul, hier is de boot, wij hebben Vriend in hemel, die op ons ziet; niet bang, wij spoedig krijgen haar, moed!"

Met dergelijke uitroepen trachtte hij mij moed in te spreken. Hij schreeuwde niet alleen zoo, om deze redenen, maar ook om de haaien, welke genegen mochten zijn ons aan te grijpen op een afstand te houden. Toen wij bij de boot waren, zag ik, dat zij met de kiel boven dreef.

»Nooit bang Massa Harry," zei Paul, »wij spoedig haar omkeeren."

Wij bereikten eindelijk de boot en Paul beduidde mij na eenige inspanning, hij de voor- en ik de achtersteven grijpende, de wijze om haar om te keeren. Toen kantelden wij haar heen en weer en ontlastten haar van eene aanmerkelijke hoeveelheid water. Hij zeide mij, dat ik er bij den achtersteven moest inklimmen en met mijn hoed beginnen het water uit te scheppen. Ik deed zoo als mij gezegd werd, dankbaar dat ik thans buiten het bereik der haaien was. — Hij hield eenigen tijd aan met zijne beenen in het water te plassen en keek voortdurend rond om zich te vergewissen, dat geene der monsters in de nabijheid waren. Toen ik opzag ontwaarde

ik de groote boot, van ons wegzeilende naar het land, zij was reeds te ver weg, dan dat onze hulpkreten konden gehoord, of zelfs dat wij door de opvarenden konden gezien worden. Wij waren dus op eene wreedaardige wijze door onze scheepskameraden verlaten. Wij konden alleen tot hunne verschooning hopen, dat zij ons reeds dood waanden, en daarom niet noodig oordeelden, naar ons om te zien.

Eindelijk had ik de boot grootendeels leeg gehoosd; Paul kwam er nu ook in, en wij begonnen nu beiden zoo hard als wij konden met onze hoeden te scheppen. Aldus bezig zag ik een monsterachtigen haai op ons afkomen, welke oogenschijnlijk teleurgesteld was, dat wij aan zijne hongerige kaken ontkomen waren. Gelukkig was de zee nu merkelijk bedaard, anders zou onze taak hopeloos geweest zijn. Het kostte ons betrekkelijk veel tijd de boot van het water te ontdoen, want diep, als zij lag, werd zij dikwijls weder door het overslaande water aangevuld. Wij hielden echter vol, daar wij wisten, dat wij voor het behoud van ons leven werkten. Intusschen bleef de haai om de boot zwemmen, als verlangde hij ons tot zijn prooi te maken. Op korten afstand dreef de brandende brik, en reeds hadden de vlammen zich aan de masten, tuig en zeilen medegedeeld.

Terwijl mijn blik zich daarheen wendde, zag

ik ver weg aan den horizon het witte zeil van een schip. »Een zeil! een zeil!" schreeuwde ik; »Paul wij zijn gered, wij zijn gered!"

Paul keek even op. »Ja," zeide hij, »het komt dezen weg. Het brandende schip is oorzaak dat het hier heen stevent. Het is een groote schoener. Misschien goed, misschien slecht."

HOOFDSTUK VI.

Naauwelijks hadden wij het vreemde schip in 't zicht gekregen of de wind ging geheel liggen en het werd volkomen stil. De kalme zee stelde ons in staat de boot geheel droog te krijgen, en wij hadden nu niets te doen dan te gaan zitten en de brandende brik te beschouwen.

Een der groote masten, als het ware omsingeld door vuur viel het eerst al sissende in het water. De andere, na eenigen tijd in zijne eenzame grootheid te hebben gestaan, vormde een vurige naald uit den vlammenden romp beneden. Eindelijk volgde hij zijn makker, en toen was het één vuur voor en achter. Somtijds door dit gezicht vermoeid, plaatste ik mijne handen voor de oogen om het te verbannen, maar dan moest ik weêr onwillekeurig aan het lot van onzen armen kapitein denken, wiens lichaam daar aan boord op hare begraafplaats lag.

»Ha, hij nu gelukkig is," fluisterde Paul, want hij had ook over hem gedacht. »Hij gezegd, hij Jezus lief heeft, hij gelooft in Jezus, geen vrees voor hem."

De woorden van Paul vertroostten mijn hart. Onze eigene toestand mocht mij wel ernstig stemmen, toch gevoelde ik mij versterkt door het vaste geloof mijns vriends, meer dan ik vroeger mogelijk had geacht.

Wij hadden geen voedsel, en zelfs geen druppel versch water om onzen brandenden dorst te lesschen.

Op eenigen afstand konden wij stukken van brandende sparren zien drijven. Ik dacht er over om de boot daar heen te voeren, in de hoop iets te vinden wat ons tot riemen zou kunnen dienen, waardoor wij in staat zouden zijn den verafzijnden schoener te bereiken. Ik veranderde echter spoedig van plan, want nauwelijks had ik mijne hand in het water of ik zag een vervaarlijk paar kaken op mij toeschieten, en ik had juist tijd genoeg mijne hand terug te trekken, voor zij in nadere aanraking kon komen met het monster, welke haar in een oogwenk zou hebben afgebeten.

Spoedig brak de nacht aan en liet ons geheel hulpeloos in onze boot, terwijl de zee rondom verlicht werd door vlammen van het brandende schip. Daar zij grootendeels met brandbare stoffen geladen was, woedde het vuur met ongewone felheid. Toen hare zijden geheel verbrand waren, geleek het binnenste eene gloeiende massa, omringd door een gordel van vlammen, die haar

voedsel van haar gepekt en geteerd hout ontleenden. Eensklaps hoorden wij een luid sissend geraas over het water, daarop rees een zware damp uit haar midden op, en een oogenblik daarna was alles in duisternis. De overblijfselen der Chieftain waren in de diepte van den Oceaan verzonken.

»Ik ben bevreesd, dat onze kans om door de schoener opgenomen te worden, vervlogen is," merkte ik op aan Paul. »Wanneer de bries doorkomt, zal hij zeer waarschijnlijk van ons afdwalen."

»Daar bestaat niets, wat men toeval noemt, massa Harry," antwoordde hij. »Indien het Gods wil is, komt zij, zoo niet, Hij vindt eenigen anderen weg om ons te redden. Laat ons bidden, dat Hij doe, wat Hij denkt best."

Daarop, zonder op mijn antwoord te wachten, knielde Paul neêr in de boot, en verhief zijne stem tot onzen liefderijken Vader in den hemel, wiens bescherming wij meer dan ooit noodig hadden. Ik volgde zijn voorbeeld en bad hartelijk mede.

Toen wij daarna zoo te zamen zaten te praten, want wij hadden geen van beiden verlangen om te slapen, vroeg ik hem hoe het kwam, dat hij, een eenvoudig zeeman, een zoo welonderwezen Christen was geworden?

»Ha, Massa Harry, ik hoorde van Jezus als

ik nog een kleine jongen was; doch eenige jaren geleden ik leerde liefhebben Hem en vertrouwen op Hem als ik nu doe," antwoordde hij. Ik vertellen zal hoe dat was. Toen ik nog piccaniny (klein kind) was, had ik goede vader, goede moeder, en woonde in Yourba, in ons eigen dorp, ver weg. Eens des nachts de vijand komt en randt het dorp aan, en neemt weg veel man en vrouw en veel kind. Mijn vader neemt mij op en vlucht in het bosch, mijn moeder volgt, doch zij valt, en de slavenhaler pakt haar en voert haar met de overigen mee. Mijn arme vader lijkt te breken zijn hart, maar voor mij hij leeft en verbergt zich tot de slavenhaler weg is. Hij tracht mijne moeder te vinden, maar van dien dag af tot nu wij nooit meer van haar gehoord. Na eenigen tijd, men vertelt hem, dat veel menschen gaat naar een plaats genaamd Abeokuta, en dat zij daar bouwen stad, en laten geen slavenroovers komen daar, daarom mijn vader gaat daar heen, en wij leven daar, en werk en worden rijk. en veel meer volk komt, en wij niet meer bang voor onze vijanden. Alle menschen daar Heidenen en baden de afgoden aan.

Een ander tijd veel menschen kom van Sierro Leona, die door slavenschepen weggevoerd, en door Engelsche kruisers gepakt, nu daar geland waren. Zij vinden vrienden en betrekkingen in

Abeokuta en blijven wonen daar met ons, sommigen van hen hadden geleerd in Sierra Leona omtrent God en zijn zoon Jezus Christus, en zij vertellen ons, en velen van het volk van Abeokuta zeiden, zij niet langer den afgod willen aanbidden, maar alleen bidden tot God, en beminnen Hem en dienen Hem. Mijn vader behoorde onder hen, en nu het eenige waar hij belang in stelde was te luisteren naar de zendelingen en te hooren van Jezus Christus. Slechts een ding maakte hem ongelukkig, en dat was, dat mijne arme moeder niets kon zoo hooren van de waarheden van het Evangelie. Hij wist dat zij door slecht volk was weggevoerd en was bevreesd, dat zij ook slecht zou worden; maar hij bad dag en nacht dat God in Zijne genade zou bekend maken Zijne groote liefde aan haar, evenals Hij gedaan had aan hem.

»O, hoe blij ik zal zijn, als ik hoorde zij Christen geworden was!" was zijn herhaald gezegde. »Paul," dit was mijn naam, toen ik Christen werd, »gij bidden moet voor uwe moeder met mij, en ik zeker ben God onze gebeden verhooren zal."

Eindelijk mijn vader wordt ziek, en hij laat mij beloof, als hij is dood, ik zou gaan naar Sierra Leona en ik probeer te vind of mijn moeder is daar. Mijn vader werd minder, en minder, maar toch hij gelukkig is en mijne hand

nemende; hij zegt, »Paul, gij moet mij ontmoeten in den hemel, en gij moet brengen uwe moeder daar, en dan wij allen zullen leven voor eeuwig en eeuwig, waar geen slaven-roovers meer zijn en geen oorlog meer, en geen wreedheid meer," en toen stierf hij.

Daarna ik ga naar Sierra Leona, maar slavenhaler, rooft mij en neemt mij aan boord van schip, met bijna vier honderd andere zwarten, en wij allen worden in het schipsruim geduwd en naar de kust van Brazilië gevoerd. Doch Engelsch oorlogschip neemt het slavenschip. De Engelsche kapitein bemerkt ik een Christen ben, en zoo hij vraagt mij om aan boord van oorlogschip te dienen, en ik zeg ja. De kapitein goed Christen mensch, zoo ik leer spreken Engelsch hij leert mij lezen den Bijbel, en ik leer nog meer omtrent Jezus dan in Abeokuta. Ten laatste wij gaan weêr terug naar Sierra Leona, en toen ik herinner mijne belofte aan mijn vader, en terwijl ik aan land zoek naar mijne moeder, het schip weg zeilt en niet meer komt wedrom. Ik niets hoor van mijne moeder en heb geen geld, en daarom ga aan boord van koopvaardijschip, en na eenigen tijd hiermee langs de kust te hebben gevaren, kom aan boord van een ander, en dan weêr ik ga aan boord van oorlogschip. Eindelijk ik ga weêr terug naar Sierra Leona, en word zeer ziek, en kom in hospitaal; dan

een goed zendeling kom tot mij, en ik vertel hem, wat mijn vader had gezegd, en hij vraagt mij of ik denk, ik ga naar den hemel, en hij vertelt mij meer van den waren weg en bidt met mij. En nu ik vind Jezus als mijn eigen Redder en Vriend, en bemin Hem, en wensch te dienen Hem, en te gehoorzamen Hem. Dan de wensch kom in mijn hart om te preken het Evangelie aan mijne landslieden, maar ik, nog arm en zeer onwetend, en ik dacht als ik twee of drie reizen kon maken en sparen geld, ik zou gaan naar Engeland en leeren daar om beter te verklaren de blijde beloften van zaligheid, en dat het volk meer genegen zou zijn te luisteren naar mij.

Het was op de tweede reis, die ik maakte, toen ik leed schipbreuk niet ver van den mond der Bonny, en ik op weg zou gaan met eenigen, die met mij gered waren, naar Sierra Leona, toen kapitein Willes huurt ons om te dienen aan boord van de Chieftain.

Terwijl Paul mij deze schets zijner geschiedenis gaf, had een denkbeeld zich krachtig van mijn hart meester gemaakt. »Zeg mij" riep ik eensklaps uit, »hoe was uw naam vóór gij Christen werd?"

»Cheebo," antwoordde hij.

»En uws Vaders naam," hernam ik haastig.

»Mijn vader, Quamino genoemd," zeide hij op verwonderden toon.

»O Paul!" riep ik uit, terwijl ik zijne hand greep, dan heb ik waarlijk goed nieuws voor u. De gebeden van uw vader en u zelf zijn verhoord geworden; want ik kan u verzekeren, dat uwe moeder eene getrouwe en oprechte Christin is. Ik heb haar al mijn leven gekend, haar naam, zooals zij mij zeide, was Ambah, en even als gij verteldet, was zij van haren echtgenoot en kind weggevoerd."

»Ja, ja, Ambah was mijn moeders naam, en vertelde zij, dat de naam van haar echtgenoot was Quamino, en haar piccaniny was genoemd Cheebo?" vroeg hij bijna ademloos.

»Dat waren dezelfde namen, die zij mij opgaf, en ik schreef ze in mijn zakboekje op, om ze niet te vergeten," antwoordde ik.

»O, Massa Harry, dat is inderdaad vreugdevol nieuws," riep hij uit. »Dan zal ik en mijn moeder elkander in den hemel ontmoeten God dank! Ik nu niet meer bevreesd voor wat menschen mij kunnen doen."

Het zou moeielijk zijn de vreugde van Paul te beschrijven en te herhalen, wat hij in zijne dankbaarheid en blijdschap zeide. Hij kon dien nacht van niets anders spreken. Hij scheen ongevoelig voor honger of dorst, en vergat geheel de gevaarlijke omstandigheden, waarin wij ons bevonden. Nu knielde hij neêr om te bidden, dan gaf hij lucht aan zijne gevoelens in een

lofzang. Ik kon niet anders dan met hem instemmen, en was verheugd, dat ik hem door deze blijde berichten zoo gelukkig had gemaakt. Toch moet ik bekennen, dat ik niet weinig aan aanvallen van honger leed, en gaarne zeer veel had willen geven voor een glas koud drinkwater.

Toen de morgen daagde, was de schoener nog in 't zicht. Ik keek met verlangen uit naar een zweem van wind, in de hoop, dat het den vreemdeling nader tot ons zou brengen. In ieder geval was het zeer waarschijnlijk dat, daar zij het brandende schip gezien hadden, zij toch uit menschlievendheid zich naar die plaats zouden begeven om te zien of zij ook eenige van de equipage konden redden, die ontsnapt mochten zijn. Paul scheen dit evenwel niet zoo zeer te wenschen als ik. Ik zag, dat hij het schip nauwkeurig gadesloeg en dan het hoofd schudde, alsof hij niet gerust was omtrent zijn aanzien.

De zon rees hoog aan den hemel en straalde op onze hoofden neêr. Mijne dorst werd onuitstaanbaar, en wat het ook voor schip mocht zijn vurig wenschte ik toch, dat het nader mocht komen en ons opnemen. De koelte kwam eindelijk door en vulde zijne zeilen. Hoe verlangend beschouwde ik het.

»Het komt naar ons toe," riep ik uit, »men zal ons spoedig zien." Ik stond op in de boot en wuifde met mijn zakdoek.

»Doe het liever niet Massa Harry," zeide Paul, doch ik luisterde niet naar hem.

De schoener naderde snel. Wederom wuifde ik met mijn zakdoek, en hield hem tusschen mijne handen, om door de koelte te laten wapperen. De vreemdeling naderde. Het was een fraaie schoener, met een zwarten romp en hoogreikende masten. Hij hield regt op ons aan, tot dat hij vlak naast ons was.

Een touw werd ons toegeworpen, en ik klom bij zijne zijde op, Paul volgde. Wij waren beiden zoo zwak, toen wij op het dek waren, dat we nauwelijks konden staan. Ik wees naar mijn mond, slechts in staat om »water! water!" te stamelen.

»Si, si, aqua aqua," [1]) zeide een man, die officier scheen te zijn; terstond schepte een der mannen een kroes vol uit een vat op dek, en bracht het ons. Ik dronk een gedeelte van den inhoud uit en overhandigde het toen aan Paul; maar de zeeman gaf mij een teeken om het zelf uit te drinken, terwijl hij, naar mij dacht, een verachtenden blik op mijn zwarten medgezel wierp. Hij bracht evenwel een anderen kroes vol, en ik dronk den mijne tot dem bodem, waardoor mijn dorst bijna gelescht werd.

Nu verscheen er een officier van omlaag, die mij in het Engelsch aansprak, en mij vroeg, hoe

[1]) »Ja, ja, water, water."

ik in de boot was gekomen. Ik verhaalde hem nauwkeurig wat er was voorgevallen.

»Het is gelukkig voor u, dat wij u opgenomen hebben, want wellicht zou hier in geen dagen een schip gepasseerd zijn," merkte hij op. »Doch hoe jammer, dat zulk een rijke lading verloren is."

Over het ongelukkig einde van den armen kapitein scheen hij zich weinig te bekommeren.

Ik kon den aard van het schip niet ontdekken.

Naar ik giste, was het een Spaansch, en de officieren en het scheepsvolk schenen vlugge en werkzame lieden; en ofschoon het in sommige oprichten een oorlogschip geleek, was het zeker toch geen. De luiken waren open, en voor zoover ik kon oordeelen, was er niets, wat aanduidde, dat het een slavenhaler was.

De officier, die gesproken had, bemerkende, dat ik een jongenheer was, verzocht mij beleefdelijk in de kajuit, terwijl hij aan Paul te kennen gaf, dat hij vooruit bij de mannen kon gaan. Paul dankte hem, en maakte gebruik van de hem toegezegde belofte. De officieren gingen ontbijten, en ik was zeer dankbaar toen zij mij verzochten meê aan te zitten. Allen behandelden mij zeer beleefd.

Ik vond des daags eene gelegenheid om Paul te spreken.

»Slecht schip dit," fluisterde hij. »Zij u spoedig aan wal zetten Massa Harry, en zoo

u geen leed geschied, maar ik vrees zij mij maken slaaf, en ik niet terug ga om te zien mijne moeder. Toch ik God bid, Hij uitweg vindt om te ontsnappen.

Ik had spoedig daarna reden genoeg om te weten, dat Paul's beweringen juist waren.

Den volgenden dag kregen wij een groot schip in 't zicht. Signalen werden gewisseld, en wij naderden elkander. De booten werden toen in 't werk gesteld om een groot aantal artikelen aan boord van den schoener te brengen, als: wapenen, ammunitie, en Manchester goederen, farinha (eene soort van meel, waarmede de slaven aan boord gevoed worden) en kisten, welke ik later bevond dat boeien voor de slaven inhielden. Er werd inderdaad geen geheim van gemaakt, wat het gebruik betrof.

Nadat de schoener zijne lading aan boord genomen had, zeilde het andere schip weg, terwijl wij op de kust aanhielden. De timmerlieden werden druk aan het werk gezet om een tusschendek in het ruim gereed te maken, dat zooals Paul mij vertelde het slavendek genoemd werd, en waarin de slaven moesten zitten, die aan boord genomen zouden worden, dicht op een gepakt en aan elkander geboeid, en dat zij zoo gehouden werden gedurende de geheele reis naar Brazilië, of waarheen de schoener ook met zijne ongelukkige vracht bestemd was.

»Gij ziet, wat dit voor schip is," zei de officier, die mij in het Engelsch had aangesproken. »Wij hebben uw leven gered en moeten eene belofte van u eischen, dat gij nooit, indien gij later daartoe mocht worden opgeroepen, als getuige tegen iemand onzer zult optreden. Laat mij u raden inderdaad geene notitie te nemen van hetgeen hier aan boord voorvalt en het zal zooveel beter voor u zijn. Wij wenschen u geen leed te doen, doch er zijn onder ons sommigen, die zich weinig om een menschenleven bekommeren, en zij zullen waarschijnlijk geene plichtplegingen maken, indien gij hunne handelwijzen tegenwerkte."

Ik antwoordde, dat ik hem en de andere officieren zeer dankbaar was, mij zoo vriendelijk behandeld te hebben, en dat ik slechts wenschte aan boord van een Engelschen koopvaarder gezet te worden, waarmede ik de reis naar huis kon doen, »en ik hoop," voegde ik er bij, »dat het mijn zwarten medgezel zal worden vergund mij te vergezellen.

»Dat kan ik u niet beloven," antwoordde hij. De kapitein zal hierover beslissen; doch ik twijfel niet, of wanneer wij een Engelschen koopvaarder ontmoeten, het u vergund zal worden daar aan boord te gaan.

Er werd boven een scherpen uitkijk gehouden, en tweemaal veranderde de schoener zijn koers

om een zeil te mijden, dat in de verte zichtbaar was. Eindelijk kwamen wij voor den mond eener rivier. Er werd aan land een sein opgeheschen. Met eene flinke koelte liepen wij naar binnen, en na een eind weegs te hebben afgelegd, ankerden wij in eene kreek, waar de schoener geheel verborgen lag door de hooge boomen die aan hare oevers groeiden.

HOOFDSTUK VII.

Nogmaals zag ik mij dus blootgesteld aan de verderfelijke lucht eener Afrikaansche rivier. Te vergeefs trachte ik te slapen. Den geheelen nacht door hoorde ik de timmerlieden aan het werk met de slavendekken, en het bevestigen der bouten, waaraan de arme gevangen negers moesten vastgemaakt worden. Het schoepsvolk was meestal bezig met het overnemen van watervaten, en een verderen voorraad van meel.

Eindelijk toen de morgen aanbrak ging ik op dek om wat lucht te scheppen, die, naar ik hoopte wat koeler zou zijn dan met de stilte.

Door eene opening in de boomen zag ik verscheidene lange lage loodsen, met hutten rondom verspreid, terwijl een aantal lieden zich daar bewogen. De deur aan het einde van een der schuren werd opengeworpen, en daarop kwam eene lange rij zwarte figuren voor den dag, twee aan twee wandelende en saâmverbonden door ijzeren boeien om hunne gewrichten.

Zij waggelden voort met onwillige treden, rondkijkende naar de boomen en verafzijnde

blauwe heuvelen, die zij waarschijnlijk nooit zouden terugzien, en zelfs nu scheen het mij toe, dat, indien zij hunne handen uit die ijzeren banden konden loswringen, zij voor hunne vrijheid zouden gevochten hebben en naar het bosch ontsnapt zijn.

Aan beiden zijden van hen wandelden echter ruw uitziende lieden, met pistolen in hunne gordels en groote zweepen in de hand, waarmede zij, indien hunne gevangenen trachten achter te blijven, hen aanzetten. Een of twee daarvan waren blanken, doch de meesten hunner waren negers, en schenen er geen bezwaar in te zien hunne landslieden ter gevangenschap te leiden.

Er kwam zulk eene lange rij te voorschijn, dat het onmogelijk toescheen, dat het gebouw zooveel menschelijke wezens kon bevatten. Sommigen waren sterke mannen, die steelsche blikken op hunne wachters wierpen; anderen waren jongelingen, velen enkel knapen en jonge jongens: ook was er een zeer groot aantal vrouwen, den meesten nog jong, velen inderdaad meisjes. Sommige van de andere vrouwen hadden kinderen op de armen, en kinderen van verschillenden ouderdom sleepten zich aan de zijden van anderen voort, of bleven aan hunne handen hangen. De treurige processie kwam naar het schip. Er was een brug van het dek

naar den wal gemaakt. De slaven aarzelden, toen zij die bereikten, en weigerden voort te gaan, tot zij door de zweep hunner wachters daartoe gedrongen werden.

Hun vorige toestand was slecht geweest, doch zij wisten nu, dat zij beneden in het duister en vervelend hol van het slavenschip samengepakt moesten zitten.

Toen zij aan boord gekomen waren, werden zij gedwongen beneden te gaan en op het bloote dek, rij aan rij te gaan zitten, met hunne beenen aan de ijzeren bouten vastgemaakt, en zoo dicht opeengepakt, dat hunne knieën tot aan de kin werden opgetrokken. Ofschoon nagenoeg honderd man aan boord gekomen waren, bleef een groot gedeelte van het dek onbezet.

Ik nam eene gelegenheid waar om aan land te gaan, niemand belette het mij. Toen ik het dorp doorwandelde passeerde ik een tamelijk groot huis, voor welks veranda de kapitein zat bij een ander blank man, met wien hij druk scheen te handelen. De ander was, naar ik vernam, de voornaamste slavenhandelaar, aan wien de hutten of loodsen, waarin de slaven werden opgesloten, toebehoorden. De hitte en de benauwde lucht, welke hier heerschte deden mij ongaarne binnentreden. Het was vol zwarten, gezeten op nauwe banken, met hunne armen en beenen aan lange slagboomen bevestigd welke

voor hen langs liepen. Hier werden zij geplaatst als zij van het binnenland werden afgebracht, en gereed gehouden voor de aankomst van een slavenhaler. Dit was, naar ik vermoedde, de verzameling, waarover de kapitein met hun eigenaar onderhandelde, wijl zij onmiddellijk daarna opgeroepen en even als de anderen naar het schip gebracht werden.

Terwijl ik nog aan land was, zag ik eene andere lange rij gevangenen door de wouden komen. Zij hadden waarschijnlijk een langen weg afgelegd, want de meesten hadden open beenen en verscheidenen konden nauwelijks meer voortkomen, niet weinigen waren gewond en velen der mannen, en zelfs van de vrouwen droegen sporen op den rug van de wreede zweep welke gebezigd was geworden om hunne voetstappen te doen verhaasten, wanneer zij eenigen onwil betoonden om voort te gaan. Het werd hun slechts korten tijd gegund om in de loodsen uit te rusten, en na met frinha, in soep gemengd, te zijn gevoed, werden zij naar het schip afgezonden. Met beangstigde blikken waarden zij rond, want zij wisten, dat zij over den wijden Oceaan, waarvan zij wel gehoord doch die nooit gezien hadden, zouden gevoerd worden naar een onbekend land, waar zij onvergolden voor harde meesters moeten werken.

Ik dacht er over om liever aan land te blijven,

dan weder met het slavenschip meê te gaan, doch ik wilde ongaarne Paul verlaten, en het werd hem niet vergund aan land te gaan. Ik keerde daarom terug hopende zijne invrijheidstelling te verkrijgen.

»Gij moet nog een weinig tijds bij ons blijven," zeide mijn vriend de officier, die Engelsch sprak; en wij zullen u op een ander gedeelte der kust aan land zetten, waar gij meer kans hebt een koopvader te ontmoeten.

Ik was wel gedwongen toe te stemmen, want ik begreep inderdaad uit zijn toon en manieren, dat het mij niet vergund zou worden hier achter te blijven.

Nadat al de slaven, welke men hier verzameld had aan boord gescheept waren, zakte de schoener weder de rivier af. Bij het oversteken der zandbank, stootte het schip hevig, en er kwamen verscheidene zeeën over. Toen de arme schepselen het water beneden op hen neêr voelden stroomen, meenden zij op het punt van verdrinken te zijn, en gaven dit door luide jammerkreten en geschreeuw te kennen, Het Spaansche scheepsvolk hoorde hen met volkomen onverschilligheid aan, en niemand nam de geringste moeite hunne vrees te doen bedaren, uitgezonderd Paul. — Deze waagde het naar beneden in het ruim te sluipen om hen te verzekeren, dat er geen gevaar was; doch hij kon hun ove-

rigens weinig troost aanbieden aangaande hunne vooruitzichten op deze wereld. Toch kan hij tot hen spreken van een ander en beter land," waar de boeien der Slavernij verbroken, en waar de God van alle genade alle zijne schepselen uitnoodigt om bij Hem te komen, met Hem te wonen en rust bij Hem te vinden. Hij trachtte de ellendige schepselen de eenvoudige waarheden van het Evangelie te verklaren, toen hij door een der officieren gehoord en bevolen werd op dek te komen met de bedreiging dat, indien hij weder betrapt werd van met de slaven te spreken, hij met hen geboeid zou worden.

Wij zeilden langs de kust en gingen eindelijk in een inham ten anker. Er waren een groot aantal hutten te zien en verscheidene groote kanoos lagen opgetrokken aan den oever, waartegen eene hevige branding sloeg. In korten tijd scheen van alle kanten volk toe te stroomen; een kano kwam afsteken, een dikke neger aan boord hebbende, die, toen hij het schip beklom, met groote onderscheiding behandeld werd. Hij was naar ik vernam de koning van dat gedeelte van het land, en zijne voornaamste inkomsten bestonden in den slavenhandel. Zijne bezigheden met den kapitein waren spoedig afgedaan. Er werd een sein van het schip gegeven, en spoedig daarna zag ik eene lange rij slaven te voorschijn komen van achter een woud, dat de

loodsen, waarin zij waren opgesloten geweest, verborg. Zij werden naar de kanoos gedreven en de een na den ander, ondanks hun tegenspartelen er in geworpen.

De kanoos werden nu te water gelaten en begonnen door de branding heen te werken. Drie slaagden er in ongedeerd op zijde te komen, doch de vierde werd door een hevigen roller omgeslagen, en de ongelukkige passagiers werden te midden der schuimende golven geworpen. Eenigen, al waren zij verheugd aan hunne vervolgers te kunnen ontsnappen, zonken zonder de minste poging te doen om hun leven te redden; anderen klemden zich aan de kano, en eenige weinigen dreven naar den oever terug, of werden door de omringende kanoos, die intusschen waren toegeschoten, opgenomen. Acht à tien menschelijke wezens verloren aldus het leven, doch het gebeurde scheen den kapitein of zijne officieren weinig te verontrusten. Hij had aangenomen om slechts te betalen voor hen, die veilig aan boord geleverd werden. De inscheping ging voort als vroeger, en wij waren spoedig omringd door kanoos, opgevuld met slaven, die op staanden voet overgeheschen en beneden verstuwd werden. Hun koopprijs, welke voornamelijk in goederen bestond, werd toen in de kanoos neergelaten, die nu met veel meer omzichtigheid naar den wal

terugkeerden, dan toen zij afgekomen waren.

Twee dagen daarna kregen wij iets verder aan de kust nog eene andere aanvulling onzer lading. Bij deze gelegenheid werden wij in eene geheel beschutte baai gebracht. Hier werden de slaven op groote vlotten vervoerd. Alles werd in 't werk gesteld om ze spoedig aan boord te krijgen, want men had tijding ontvangen dat een Engelsche kruiser in de nabijheid was. Zoodra zij weggestuwd waren, werd het anker gelicht en zeil gezet.

Toen wij naar buiten zeilden en vrij van de haven schenen, hoorde ik een dof gedreun, en voelde dat de kiel van het schip den grond raakte. Op hetzelfde oogenblik gaf de uitkijk in den mast een teeken, dat er op de ruimte een schip in 't zicht was.

Alle pogingen werden aangewend om den schoener weder vlot te krijgen, doch hij bleef vastzitten. Een der officieren was met een kijker naar boven gegaan. Bij zijne terugkomst merkte ik een blik van ontsteltenis op het gelaat van den kapitein en van zijne stuurlieden. Na samen druk gepraat te hebben, ging weder een hunner naar boven. Hij bleef daar eenigen tijd met den kijker naar het vreemde schip gericht, dat binnen kort duidelijk van het dek kon gezien worden, en naar de uitdrukkingen, die ik hen hoorde uiten, vooronderstelde men, dat

het een Britsch oorlogschip was. Ik trachtte mijne opgeruimdheid te verbergen, want ik hoopte, dat de ongelukkige slaven in vrijheid gesteld en Paul en ik daar aan boord opgenomen zouden worden.

Het werd evenwel kort daarop stil, en de moed onder het scheepsvolk van den slavenhaler herleefde. Het water was rijzende, ankers werden uitgebracht, en wanhopige pogingen in 't werk gesteld om het schip af te hieven. Nu kwam er een bericht van boven, dat verscheidene booten in de richting van den kruiser naderden. De Spanjaarden, dit hoorende, begonnen op het dek te stampen, grijnsden, balden de vuisten naar het punt waar de booten vooronderstelld werden te zijn, en waren buiten zichzelven van woede. Er werden wapenen op dek gehaald en de twee kanonnen, die het schip bezat werden geladen en uitgevoerd. De woeste kreten en vloeken, en de wilde gebaren van het scheepsvolk deed hen meer op duivelen dan op menschen gelijken.

Ik mg angstig naar Paul uit, vreezende, dat zij hem in hunne woede mochten beleedigen, doch hij had zich wijselijk in het voor scheepsvertrek verborgen om buiten gezicht te blijven. Ik was voornemens mij in de hut, waar ik sliep te verbergen, doch was te verlangend naar den uitslag der gebeurtenissen om dit te doen. Van

een ding gevoelde ik mij vrij zeker, dat hoe de Spanjaarden ook mochten vechten, de Britsche zeelieden toch spoedig den slavenhaler in bezit zouden hebben. De dag spoedde ten einde evenwel, en ik begon te vreezen, dat de booten den schoener niet voor donker zouden bereiken. Kort daarop bemerkte ik, dat een dikke mist zich boven het land verzamelde, hooger en hooger steeg, en zich maar ons toe bewoog. Wij waren er spoedig geheel door omhuld. Dit scheen het scheepsvolk groot genoegen te doen, en zij begonnen weder op hun gewonen toon te praten en te lachen, terwijl zij al dien tijd voortgingen om het schip af te werken. Hoe lui de Spanjaarden ook zijn mogen, kunnen zij zoo hard als eenig ander werken, wanneer zij een voldoenden prikkel hebben om hen op te wekken.

Ik merkte op, dat de kapitein dikwijls zijn vinger nat maakte en dan in de hoogte hield, en spoedig voelde ik een licht koeltje van land waaien. De zeilen werden bijgezet, en nadat het scheepsvolk nog eene wanhopige poging gedaan had, gleed de schoener voort naar zijne ankers. Geen tijd werd verloren met ze op te hieven. Ik dacht, dat het scheepsvolk zou geschreeuwd hebben om hun genoegen te toonen doch geen geluid werd gehoord. Voorwaarts gleed hij, dicht onder den wal houdende.

De moed zonk mij in de schoenen, en de

hoop om van het verachtelijk slavenschip te ontkomen, verdween. Het lood werd gaande gehouden. Ik geloofde zeker, dat geen vreemdeling zoo dicht onder de kust zou houden, als wij deden. Terwijl wij voortzeilden gaven de Spaansche zeelieden hun genoegen te kennen, dat zij zoo goed de booten van den kruiser ontsnapt waren. Daar de schoener reeds eene bijna volle lading slaven had, vreesde ik, dat hij niet verder de kust zou aandoen, en ik bestemd was om eene reis door den Atlantischen Oceaan, aan boord van het hatelijke vaartuig mee te maken.

HOOFDSTUK VIII.

De schoener zeilde den geheelen nacht door, dicht onder de kust om te meer voordeel van de landbries te hebben.

Ik waagde het een woord met Paul te wisselen om hem te vragen, of hij dacht dat er waarschijnlijkheid bestond om te ontkomen. »Ik God bid voor de arme slaven," antwoordde hij, »en hoop de Engelsche kruiser zal hem pakken."

Zooals men denken kan, werd er een scherpen uitkijk naar den kruiser gehouden. Toen de dag aanbrak, was er nergens iets te zien, en de kapitein verlangend zoo spoedig mogelijk zijne reis over den Atlantischen Oceaan te maken werd de steven naar het westen gewend, terwijl de wind nog van het land bleef waaien. Toch hing er evenwel een damp over den Oceaan, dik genoeg om te beletten de voorwerpen op verren afstand te kunnen waarnemen. Dit scheen nog te meer de ontsnapping van den slavenhaler te begunstigen.

Wij waren op eenigen afstand van het land toen de nevel optrok, en in het Zuiden weder

een zeil zichtbaar werd, dat de Spanjaarden op eens voor het Britsche oorlogschip herkenden. Tegelijkertijd zag het ons en zette alle zeilen bij om jacht op ons te maken. De schoener hield voor den wind, die nu uit het Zuiden woei, en ieder stukje zeildoek, dat geplaatst kon worden, werd bijgezet, terwijl er mannen met putsen water naar boven gingen om de zeilen nat te maken.

Op nieuw begon een toomeel van machtelooze woede, zooals ik vroeger reeds had bijgewoond, en de razernij der Spanjaarden vermeerderde, toen zij zagen, dat het oorlogschip op ons won, daar het waarschijnlijk meer wind had dan wij.

Zoo als ik te voren gedaan had, bleef ik hun zooveel mogelijk uit den weg, en trachtte te voorkomen, dat er eenigen zweem van bijdschap op mijn gelaat merkbaar was.

Het oorlogschip was eene korvet — klaarblijkelijk een machtig en zeer snelzeilend vaartuig, dat den slavenhaler geen kans van ontsnappen meer overliet, al had het scheepsvolk van laatstgenoemde den moed om te vechten, dien ik vrij zeker wist, dat zij, in spijt van hunne snoeverij, niet bezaten.

De korvet had den wind meegebracht, en nu voelde de schoener dien ook, en begon sneller door het water te gaan. Hij was eveneens een vlug zeiler, en zijn scheepsvolk kon weêr met

goed recht op ontkomen hopen. Ik dacht weinig aan de wreede list, waarop zij peinsden om hierin te slagen.

Eindelijk was het oorlogschip genoeg genaderd om den slavenhaler met zijne boegstukken te bezoeken. Het beproefde zulks met een daarvan, doch de kogel miste ons. Hierop wendde de kapitein met eene woeste uitdrukking in zijne oogen zich om en sprak tot een zijner officieren. Terstond daarop zag ik hem met twee of drie der manschappen naar het slavendek afdalen, en spoedig daarna met een der ongelukkige gevangenen terugkeeren. Onmiddellijk werd de ongelukkige slaaf op eene plank vastgemaakt, en in weerwil van zijn schreien en smeeken over boord geworpen. Toen het arme schepsel achteruit dreef, herinnerde ik mij, dat de zee van haaien wemelde, en dat hij waarschijnlijk binnen een paar minuten door een der vraatzuchtige monsters gegrepen zou worden. Ik vermoedde het doel, wat de Spanjaarden hiermede beoogden; het was in het vertrouwen op de menschelijkheid mijner landgenooten, dat zij zouden bijdraaien om de arme zwarten, die van de haaien mochten ontkomen, over te nemen, en alzoo den schoener grond te laten winnen.

Het doel beantwoordde aan de verwachtingen zijner wreede uitvoerders. De korvet draaide bij, er werd een boot neergelaten, en de slaaf

opgenomen. De Spanjaarden schenen verheugd over den uitslag hunner proef, en maakten toebereidselen dit nog eens te doen. Een andere slaaf werd op dek gehaald, en even als de vorige overboord geworpen. Nauwelijks had hij het water bereikt, toen een vreeselijke schreeuw gehoord werd en het arme schepsel met plank en al van de oppervlakte verdween. Dit belette evenwel niet, dat de Spanjaarden opnieuw poogden de vorderingen van hun vervolger te verzwakken, en drie slaven werden er weêr op dek gehaald.

Juist hoorde ik toen eenigen van het volk uitroepen »El heretico!" [1]) en hoe ontstelde ik, toen ik zag, dat zij Paul meêsleepten. Hij sprak hen zooveel mogelijk in het Spaansch aan, doch uitte geen kreet, en toen hij hun voornemen begreep, wandelde hij bedaard tusschen hen naar het gangboord.

Ik kon mij niet langer weêrhouden, maar liep naar hem toe, en smeekte mijn Engelsch sprekenden vriend voor zijn behoud te pleiten.

»Pas op mijn jongen, of gij wordt op dezelfde wijze behandeld," was het antwoord.

»O, maar hij heeft juist van zijne moeder gehoord, die hem zoo verlangt te zien, en ik heb beloofd hem bij haar te brengen," riep ik

[1]) De ketter

uit. »O, vraag dan of eenigen hunner eene moeder hebben, waarvan zij lang gescheiden zijn, of zij die niet gaarne zouden terugzien? Zullen zij dan geen medelijden met mijn armen vriend hebben?

»Niet bedroef voor mij, Massa Harry," zei Paul, terwijl de matrozen hem op de plank bonden, »God voor mij zorgt. Groet mijne moeder van mij, en zeg haar ik in den hemel haar ontmoeten, en zij mij dan kennen zal."

Ik pleitte te vergeefs. Mijn vriend greep mij bij den arm en trok mij weg, terwijl de woestelingen Paul over boord wierpen.

»Ga in mijne hut," riep hij uit," het is uwe eenige kans op behoud."

Ik zag, toen hij mij wegtrok, dat de Spanjaarden toebereidselen maakten om verscheidene andere slaven in zee te werpen; en, toen ik mijn hoofd omkeerde, zag ik drie snel achtereen, even als de anderen op vlotten gebonden, over het gangboord werpen.

Mijn vriend had mij niet zonder reden verwijderd, want ik hoorde het scheepsvolk roepen om den »Englez." [1]) Mijn vriend trad naar hen toe, en toen hij terugkwam vertelde hij, dat zij mij in zee wilden werpen, doch dat hij hen had afgeraden dit te doen, opdat niet, indien de schoener mocht genomen worden, de kapitein

1) Engelschman.

van het oorlogschip strenger met hen zou handelen, na aldus een landsman bejegend te hebben.

Ik dankte hem voor zijne tusschenkomst voor zoover mij betrof, doch kon niet nalaten te doen opmerken, dat de Engelsche kapitein de misdaad even groot zou beschouwen van iemand anders over boord te werpen, wat ook de kleur van den lijder zijn mocht.

»Ach, wij bekommeren ons weinig om het leven van een zwarte," antwoordde hij zorgeloos.

»Dat schijnt wel zoo," zeide ik, geheel verschrikt over de afschuwelijkheid, waarvan ik getuige was geweest. Een gevoel van roekeloozen onverschilligheid omtrent mijn eigen lot maakte zich van mij meester. »Arme Paul, dat die ellendigen u zoo moesten behandelen," zeide ik tot mij zelf. Toen herinnerde ik mij, hoe Paul zou gehandeld hebben, en ik bad, dat hij bewaard zou zijn gebleven, ofschoon ik bekennen moet, dat ik weinig verwachting had, dat hij de vraatzuchtige kaken der haaien ontkomen zou zijn.

Zoo verlangend was ik om mij te overtuigen, wat er gebeurd was, dat, indien mijn vriend de deur niet achter mij gesloten had, ik in spijt van zijne waarschuwingen, op dek zou gegaan zijn om den uitslag van de jacht gade te slaan. Er verliep eenigen tijd, ik verlangde te vergeefs nogmaals de kanonnen van de korvet te hooren.

De wind was sterk aangewakkerd, zooals ik uit de beweging van het schip kon opmaken, en eindelijk begon ik te vreezen, dat het nog alle gevaar ontloopen zou.

Weder waren eenige uren, verloopen toen mijn vriend eindelijk terugkwam. »Gij zult zeker honger hebben," zeide hij," en gij kunt in de kajuit komen om wat avondeten te gebruiken; doch het is niet veilig voor u op dek te gaan, want het volk is loos, dat gij tusschenbeide gekomen zijt met den zwarten zeeman; evenwel is ons plan gelukt daar uwe goedgeaarde landslieden zich opgehouden hebben met het overnemen der negers, en ons alzoo in de gelegenheid gesteld om hun te ontkomen. Eenige der schepsels zijn zekerlijk door de haaien verslonden.

»Ontkwam mijn vriend, de zwarte zeeman ook?" vroeg ik belangstellend.

»Dat kan ik u niet zeggen," antwoordde hij," ongetwijfeld zijn er velen ontkomen, anders zou de korvet niet zoo dikwijls bijgedraaid hebben. Doch kom, het avondeten staat op de tafel.

Ik verklaarde, dat ik geen eetlust had, doch hij drong er op aan, dat ik in de kajuit zou gaan, en zeide, dat hij zich beleedigd zou gevoelen, indien ik het niet deed. »Het zou ook beter voor u zijn een onverschillig gelaat te toonen," voegde hij er bij.

De officieren die kwamen soupeeren lachten

en waren zeer opgeruimd, en voor zoover ik kon oordeelen, scheen zij zich ten mijnen koste te vermaken. Ik was echter zoo wijs om den raad mijns vriends te volgen en gaf geene blijken van verveling. Ik moet tevens bekennen, dat het gezicht van het voedsel spoedig mijnen eetlust opwekte.

Toen het souper was afgeloopen raadde mijn vriend mij aan weder in mijne hut te gaan. »Wij zullen morgen ochtend ver van de korvet verwijderd zijn, en dan kunt gij als gij wilt op dek komen, merkte hij aan.

Toen ik in mijne kooi lag, kwamen de verschrikkelijke tooneelen, die ik had bijgewoond, mij gedurig voor den geest en afwisselend hoopte ik, dat Paal gered, en vreesde dan weder dat hij verloren zou zijn, Langen tijd scheen het te duren, eer ik den slaap kon krijgen. Het schip slingerde hevig, de zee kookte tegen zijne zijden, en ik kon het gieren en fluiten van den wind in het tuig hooren; het moest klaarblijkelijk hard waaien. Eindelijk geraakte ik in slaap. Ik werd gewekt door een luid geraas, en het vreeselijk gegil en geschreeuw, dat uit het ruim opsteeg.

Mij niet langer aan mijn vriend's vermaningen storende, trok ik mijne kleêren aan en ijlde op dek. De masten van de schoener lagen over boord, en zij dreef hulpeloos op den schui-

menden Oceaan. Het scheepsvolk schreeuwde en vloekte, terwijl het bezig was de masten te kappen, die nog tegen de zijden van het schip sloegen, terwijl gestadig nu en dan eene hevige zee het overstelpte en alles van dek sloeg, en aan het gegil, dat op korten afstand aan lij uit het water kwam, twijfelde ik niet of er waren verscheidene van het volk overboord gespoeld. Vreezende, dat mij hetzelfde lot ten deel kon vallen, indien ik op dek bleef, ijlde ik naar de kajuit terug. Ik wist, dat er voor het aanbreken van den dag weinig kon gedaan worden, en dat het onmogelijk zou zijn noodmasten op te tuigen, eer de zee wat kalmer geworden was. Misschien zou vóór dien tijd de slavenhaler en zijne levende vracht in de diepte van den Oceaan verdwenen zijn. Ik durfde het niet wagen mij weêr neder te leggen, doch zat in de kajuit, gereed om op te springen en eene poging tot behoud van mijn leven te beproeven, indien zulk eene ontknooping onvermijdelijk scheen.

De nacht duurde mij zeer lang. Eindelijk zag ik het daglicht doorbreken, en de beweging van het schip was minder hevig dan vroeger. Ik kon mijne nieuwsgierigheid niet langer bedwingen, en ging op dek. Het scheepsvolk, sterk verminderd, had zich onder de verschansingen verscholen, en de officieren waren achter op het schip bijeen. Ik zag dat hunne blikken

te loevert gewend waren, ik keek in dezelfde richting, en daar, tot mijn onuitsprekelijk genoegen, zag ik de korvet naar ons toehouden. Ik was blij, mijn Engelschen vriend tusschen de officieren te zien, doch de kapitein en eerste stuurman waren weg, zij waren over boord geslagen. Ik gevoelde, dat zij hun lot, verschrikkelijk als het was, verdiend hadden.

De korvet kwam spoedig nader, en draaide te loevert bij, er werd een boot neêrgelaten, die naar ons toe roeide. Ik wachtte haar met ongeduld. Een luitenant stuurde, en onder hare bemanning merkte ik een zwarte op. Ik beproefde zijne gelaatstrekken te onderscheiden, doch op dien afstand was het onmogelijk. De hoop rees in mijn hart op, dat het Paul zou zijn.

Daar de schoener nog hevig slingerde, was het niet gemakkelijk voor de boot om op zijde te komen, zonder gevaar van om te slaan. Zij kwam eindelijk bij het achterschip aan. Ik keek haastig over de verschansing, en tot mijne vreugde, zag ik dat de zwarte inderdaad Paul was. Hij herkende mij ook spoedig.

»Alles in orde Massa Harry," riep hij uit, »wij spoedig aan boord, God dank gij gered zijt."

»Stilte!" zei de officier; want Paul had de krijgstucht, welke op een oorlogschip heerscht, vergeten. Op dat oogenblik meende ik het gelaat van den luitenant te herkennen: ja, het

was nagenoeg zeker, dat het mijn neef Jack Haultaught moest zijn, wiens verhalen, toen hij nog adelborst was, bij mij het eerst den wensch hadden doen ontstaan om naar zee te gaan. Hij en zijn volk sprongen op het dek van den schoener, terwijl de boot met een paar man er in achteraan gevierd werd.

Ik groette eerst Paul hartelijk. Zijne vreugde mij te zien was buitensporig, want hij had gevreesd, dat de slavenroovers mij even als hem over boord zouden geworpen hebben, en daar ik niet was opgevischt, meende hij, dat ik het slachtoffer er van geworden was. Daar mijn neef Jack mij niet herkende, had ik tijd met Paul te praten.

»O Massa Harry, wij God moeten prijzen voor al Zijne genade en goedheid tot ons, wat wij denken dat zeer kwaad voor ons is, keert Hij ten beste. De kapitein van de korvet, mijn oude vriend, hij good Christen mensch, hij zegt mij mee te nemen naar Engeland, en dan ik mijn dierbare moeder zien zal en leer meer van den Bijbel, en dan ik kom terug om te preken het Evangelie aan mijne arme landslieden."

De luiken, welke tot nog toe gesloten waren gebleven, werden nu open gemaakt. De vijfhonderd menschelijke wezens, beneden samengedrongen, waren het bewijs van den aard van het schip, en machtigde den luitenant op eens

om haar als een prijs van Haar Majesteitsschip Triton te verklaren.

Ik wensch niet te blijven stilstaan op het vreeselijk gezicht, dat onze oogen ontmoetten, toen wij naar omlaag keken op den hoop jammerende menschen, verdrukt en samengedrongen. En o, de verschrikkelijke lucht, welke van uit dit hol opsteeg! Het scheen onmogelijk, dat menschelijke wezens het één minuut er in konden uithouden, veel minder de vele uren, gedurende welke die ongelukkigen tijdens den storm waren opgesloten geweest. Hoe vreeselijk zou hun lijden geweest zijn, indien zij aldus de geheele reis over den Atlantischen Oceaan hadden moeten mede maken. Hoe velen hunner zouden er gestorven zijn. Nu reeds hadden velen gebroken leden, of waren droevig gekwetst of gekneusd.

Eindelijk trad ik op den luitenant toe en stak hem mijn hand toe. »Gij kent mij niet, neef Jack," zeide ik.

»Wat, Harry!" riep hij uit, mij sterk aanziende. »Het verheugt mij u te zien, mijn jongen! De zwarte zeeman vertelde mij, dat er een jong Engelschman aan boord was; doch ik verwachtte niet u hier te vinden. Gij zult welkom aan boord van de Triton zijn, en indien gij lust hebt de zee te blijven bevaren, denk ik, dat de kapitein u wel als surnumerair zal

willen aannemen, en gij bekomt dan uwe vaste aanstelling, wanneer wij in Engeland terug zijn.

Ik vertelde hem, dat het mijn hoogste verlangen zou zijn.

Ik vergezelde hem nu naar de Triton, de overgebleevene officieren van den slavenhaler met ons medevoerende. Zij werden met stijve beleefdheid, doch zonder eenige ontbamelijke ruwheid aan boord behandeld, en kregen te zamen eene hut in het tusschendek. Ik was echter in staat een goed woord te spreken voor den officier, die mij zoo vriendelijk behandeld, en mijn leven gered had, en het deed mij genoegen te hooren, dat de kapitein hem bedankte, en later, dat de officieren, om hunne tevredenheid over zijn gedrag te toonen, hem verzochten hun dischgenoot te zijn. Hij bedankte evenwel beleefd. Hij vertelde later aan mijn neef Jack, dat, tengevolge van de tooneelen, die hij had bijgewoond, hij niets meer met den slavenhandel te doen wilde hebben.

»Het was eene groote verzoeking," zeide hij. »Ik verwachtte in korten tijd mijn fortuin te maken, en dit haalde mij over aan dien vervloekten handel deel te nemen."

De korvet nam nu den schooner op sleeptouw. Zoodra de zee kalm genoeg was, werden er mannen aan boord gezonden om de noodmasten op te tuigen, en men zette nu koers naar Sierra

Leona. De slavenhaler werd veroordeeld om gesloopt te worden, de slaven bevrijd, en allen vestigden zich in de kolonie. Paul kwam in dienst aan boord van de Triton, en ik kreeg eene plaats als adelborst op haar halfdek.

Wij kruisten nog eenigen tijd langs de kust, en maakten ons nog van een ander slavenschip meester, en toen, daar de bepaalde tijd voor de korvet op dit station verstreken was, kreeg zij bevel huiswaarts te keeren.

Jack had, sedert hij op zee was, niets van de ongelukken mijner familie gehoord.

Zoodra be bemanning van het schip was afgedankt, drong hij er op aan, mij en Paul naar Liverpool te vergezellen. Wij bereikten het huis, waar ik mijne zusters onder Mammy's zorg verlaten had. Bloemen bloeiden voor de ramen, en er heerschte in het kleine verblijf een aanzien van netheid en gemak, die zeer behagelijk was.

Ik verzocht Jack en Paul buiten te blijven, terwijl ik binnenging om de bewoners op hunne komst voor te bereiden. Mammy opende de deur. Oogenblikkelijk, toen zij mij zag, greep ze mij in hare armen, en ik weerde de kussen, die zij op mijne wangen drukte, niet af, ofschoon hare lippen en haar zwart gelaat gerimpeld was geworden.

»Uwe zusters boven, Massa Harry. Zij zeer

blij u terug zijt," riep zij uit, en trok mij er heen. Zij opende de deur, waar zij zaten te werken.

»Ik heb een paar vreemdelingen meegebracht, die U wenschen te zien," zeide ik, nadat onze begroetingen afgeloopen waren. »Gij herinnert u onzen neef Jack Haultaught; hij drong er op aan mede te komen, het is een opperbeste vent, en een trouw vriend van mij."

»Wij zullen zeer verheugd zijn hem te zien en te danken," zeide Mary en Jane tegelijk.

»En ik zal verrukt van blijdschap zijn," riep Emily. Ik zal hem herinneren aan zijne belofte om mij alle soorten van mooie zaken mee te brengen, wanneer hij van zijne eerste reis terugkwam. Ik ga naar beneden om hun binnen te roepen.

»Mammy," zeide ik, eenigszins onzeker, hoe ik haar het best kon voorbereiden op de ontmoeting van haren zoon. »Gij herinnert mij daar aan den last, welken gij mij opdroegt, toen ik vertrok, ik heb mijn best gedaan dien uit te voeren. Ik heb al het volk, dat ik ontmoette gevraagd of zij Cheebo kenden."

»Ach gij niet hoor van hem," zei Mammy, eene zucht loozende.

»Dat zeide ik niet," antwoordde ik. »Mammy, gij gelooft, dat God uwe gebeden verhoort."

»Ja, Massa Harry, ik ben zeker, dat Hij het

doet," zeide zij, en toen scheen het in haar op te komen, dat ik iets belangrijks omtrent haren zoon had mee te deelen.

»Gij hoor van Cheebo, hij Christen geworden, o zeg dat Massa Harry, zeg dat."

»Ja, Mammy, antwoordde ik, hare hand vattende. Ik heb niet alleen van hem gehoord, maar zelfs gezien, en Mammy, denkt gij niet, dat de vreugde voor u te sterk zou zijn, wanneer ik u vertel, dat gij kunt hopen hem ook te zien?"

»O, hij is gekomen! hij is gekomen!" riep Mammy uit. Ik gaf een teeken aan mijne zusters om bij onze oude min te blijven, terwijl ik Mary influisterde, dat ik haar lang verloren zoon ging halen. Ik haastte mij naar beneden, en bevond, dat Emily Jack en zijn medgezel reeds in huis had genoodigd.

Ik leide Paul tot de deur, mijne zusters sloopen weg, en wij lieten de oude vrouw en haar zoon te zamen.

En nu wordt het tijd, dat ik mijn verhaal ten einde breng. Jack scheen Liverpool eene zoer vermakelijke plaats te vinden; misschien is dit nog beter te verklaren, wanneer ik zeg dat hij vóór zijn vertrek, mijne zuster Mary ten huwelijk vroeg. Zij weigerde niet. Spoedig daarna kreeg hij de bevordering, die hij zoowel verdiend had, voor zijne werkzaamheid

en ijver gedurende zijn langen dienst aan de Afrikaansche kust.

Door de medewerking van den kapitein van de Triton kreeg ik eene aanstelling op eene oorlogsbrik voor het zelfde station, waar, door mijne bekendheid met de kunstgrepen van de slavenhalers, ik zeer dienstig was in het buit maken van een aantal schepen en in het onderdrukken van den afschuwelijken slavenhandel.

Door het groote aandeel van den buit vloeide er veel geld in mijn zak, en smaakte ik de voldoening verbazende sommen naar huis aan mijne zusters te kunnen zenden. De vreugde van Mammy, toen zij bevond, dat niet alleen haar zoon Christen geworden was, maar dat ook haar echtgenoot de waarheid had aangenomen, was onuitsprekelijk. Zij vertrok volgaarne met Paul, toen zij hoorde dat hij zendeling wenschte te worden. Hij keerde naar Sierra Leona terug, en na daar eenigen tijd verwijld te hebben ging hij naar Meokuta, om met anderen werkzaam te zijn in het verspreiden der leer tot zaligheid onder de zwarthuidige zonen van Afrika.

pl VIII no 49